

JAARVERANTWOORDING 2018

***Stichting De Waalboog
zorg, welzijn en wonen***

MEI 2019

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	4
2.	Inleiding en uitgangspunten van de verslaggeving	5
I	Bestuursverslag	
3.	Profiel van de organisatie	7
3.1	Algemene identificatiegegevens	7
3.2	Structuur van de organisatie	7
3.3	Kerngegevens	12
4.	Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap	15
4.1	Normen van goed bestuur	15
4.2	Raad van Bestuur	15
4.3	Raad van Toezicht	16
4.4	Bedrijfsvoering	20
4.5	Cliëntenraad	24
4.6	Ondernemingsraad	26
5.	Beleid, inspanningen en prestaties	29
5.1	Meerjarenbeleid	29
5.2	Algemeen beleid verslagjaar	31
5.3	Algemeen kwaliteitsbeleid	40
5.4	Personeelsbeleid	41
5.5	Toekomstparagraaf	43
5.6	Financieel beleid	46

Inhoudsopgave

II Jaarverslaggeving 2018

5.7	Jaarrekening	49
5.7.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018	50
5.7.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2018	51
5.7.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	52
5.7.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	53
5.7.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	62
5.7.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	68
5.7.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	69
5.7.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	70
5.7.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	76
5.7.10	Enkelvoudige resultatenrekening over 2018	77
5.7.11	Toelichting op de enkelvoudige balans	78
5.7.12	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	84
5.7.13	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	85
5.7.14	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (enkelvoudig)	86
5.7.15	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening	87
5.7.16	Vaststelling en goedkeuring	90
5.8	Overige gegevens	91
5.8.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	92
5.8.2	Nevenvestigingen	92
5.8.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	92

1 Voorwoord

Goede zorg, optimaal omgaan met ouderdomsproblematiek, gaat bij De Waalboog steeds over een passend vervolg vinden, samen met de bewoner en de mensen er omheen. Passend bij de bewoner, passend bij de omstandigheden.

We verdiepen ons in ieders verhaal, dat begint bij dat punt waar alles nog ‘paste’ in het leven. Dat punt vlak vóóordat zorg nodig was, waar het voor het laatst letterlijk en figuurlijk als thuis voelde. Waar alles bij elkaar kwam, in mensen, in omgeving, in dierbare rituelen en patronen. Met onze zorg geven we een waardig vervolg aan wie de bewoner was en nu is. Zo goed en zo vaak als dat kan. Zo thuis als maar kan.

Deze belofte vormt de rode draad door alles wat we denken en doen.

In dit document dat voor u ligt legt Stichting De Waalboog, zorg, welzijn en wonen (hierna: De Waalboog) formeel verantwoording af over 2018. In 2018 hebben wij gewerkt aan de doelen uit het strategisch ontwikkelplan 2016-2018. Het was voor ons een jaar waarin de realisatie van het ontwikkelplan alle aandacht vroeg en daarnaast was het een jaar van voorbereidingen. Voorbereidingen om als De Waalboog onderscheidend te zijn en te blijven binnen de dynamische wereld van de ouderenzorg. We hebben ons gericht op kwaliteit van zorg (Kwaliteitskader), met eigenaarschap en vakmanschap. Hoe krijgen (zorg)teams de ruimte om hun werk verder in te richten? We hebben daarnaast goed nagedacht over ons vastgoed: het toekomstbestendig maken van onze locaties en de nieuwbouw van locatie Joachim en Anna. Dit alles om een steeds een passend vervolg te kunnen bieden aan de cliënten van De Waalboog.

Met de uitdagingen waar we nu voor staan richten we de blik vooruit. Met behoud van het goede, oog voor de nieuwe mogelijkheden en met aandacht voor elkaar.

Nijmegen, 28 mei 2019

Mevrouw drs. C. (Toke) Piket
De heer drs. L.J.C.G.M. (Loeks) van der Veen
Raad van bestuur

2 Inleiding en uitgangspunten van de verslaglegging

Dit is de jaarverantwoording 2018 van De Waalboog en twee nauw daaraan verbonden rechtspersonen: Waalboog Vastgoed BV en Waalboog Pompstation BV. In dit document legt De Waalboog op organisatieniveau verantwoording af over haar beleid, activiteiten en prestaties in het jaar 2018.

In dit jaarverantwoording komen achtereenvolgens aan de orde:

- het profiel van de organisatie;
- bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap;
- beleid, inspanningen en prestaties;
- de jaarrekening.

Naast de verantwoording in dit document, zijn kwantitatieve gegevens aangeleverd aan het CIBG via de webapplicatie DigiMV.

De Waalboog legt hiermee, als maatschappelijke organisatie, integraal verantwoording af aan alle stakeholders, in- en extern, over de belangrijkste ontwikkelingen in het jaar 2018. In dit jaarverantwoording worden alle verantwoordings- en informatieverplichtingen in een integrale jaarverantwoording samengevoegd. Daarnaast wordt een doorkijk gegeven naar de relevante ontwikkelingen waar De Waalboog nu en in de komende jaren voor staat.

Dit jaarverantwoording bestaat uit twee delen: het bestuursverslag en de jaarrekening (en overige gegevens). Het bestuursverslag en de jaarrekening zijn te raadplegen op www.jaarverslagenzorg.nl en op de website van De Waalboog: www.waalboog.nl.

De jaarverantwoording 2018 is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze is op 28 mei 2019 goedgekeurd door de raad van toezicht en op 28 mei 2019 door de raad van bestuur vastgesteld.

Bestuursverslag

3 Profiel van de organisatie

3.1 Algemene identificatienummers

Naam	Stichting De Waalboog zorg, welzijn en wonen
Adres	Postbus 31071
Postcode	6503 CB
Plaats	Nijmegen
Telefoonnummer	024-3228264
Identificatienummer Kamer van Koophandel	09103258
E-mailadres	info@waalboog.nl
Internetpagina	www.waalboog.nl

3.2 Structuur van de organisatie

De Waalboog is een stichting. De stichting heeft als doel om zonder winstoogmerk en het met respect voor ieders levensbeschouwing huisvesting, begeleiding, verzorging, verpleging, behandeling en diensten en onderzoek, alsmede van intra-, semi-, trans- en extramurale ondersteuning te bieden aan personen die daar aantoonbaar behoefte aan hebben.

De organisatie is in 2018 bestuurd volgens het raad van toezicht-model. De Waalboog kende in het verantwoordingsjaar een eenhoofdige raad van bestuur. Deze positie werd bekleed door mevrouw drs. C. (Toke) Piket.

In 2019 heeft er zich in de raad van bestuur een wijziging voorgedaan: met de aanstelling van bestuurder a.i. de heer L. (Loeks) van der Veen kent De Waalboog met ingang van 1 april 2019 een tweehoofdige raad van bestuur.

De Waalboog was in het verslagjaar werkzaam in de zorgkantorregio's Nijmegen (en Zuid-Oost Brabant tot 1 mei 2018). Er werd in 2018 gewerkt op de volgende locaties:

Naam locatie	Adres	Postcode
Joachim en Anna (J&A)	Groesbeekseweg 327	6523 PA Nijmegen
Bosweg (onderdeel J&A)	Bosweg 250	6523 NN Nijmegen
Villa Villandry	Bosweg 160	6523 NN Nijmegen
De Honinghoeve	Albanystraat 7	6544 RA Nijmegen
Nijeveld	Heyendaalseweg 117	6525 AH Nijmegen
St. Jozefklooster	Kerkstraat 65	6543 KG Nijmegen
Heilig Hart Klooster	Wilhelminastraat 24	5721 KJ Asten

De dienstverlening door De Waalboog op locatie Heilig Hart Klooster is per 1 mei 2018 geëindigd.

In het verleden was De Waalboog organisatorisch vormgegeven in een dienstenstructuur. Per 1 januari 2018 is gestart met de overgang naar integraal locatiemanagement. De voltooiing hiervan hangt samen met de afronding van de reorganisatie van het facilitaire bedrijf, naar verwachting medio 2019. Daarna zal er ruimte zijn voor volledige integrale aansturing.

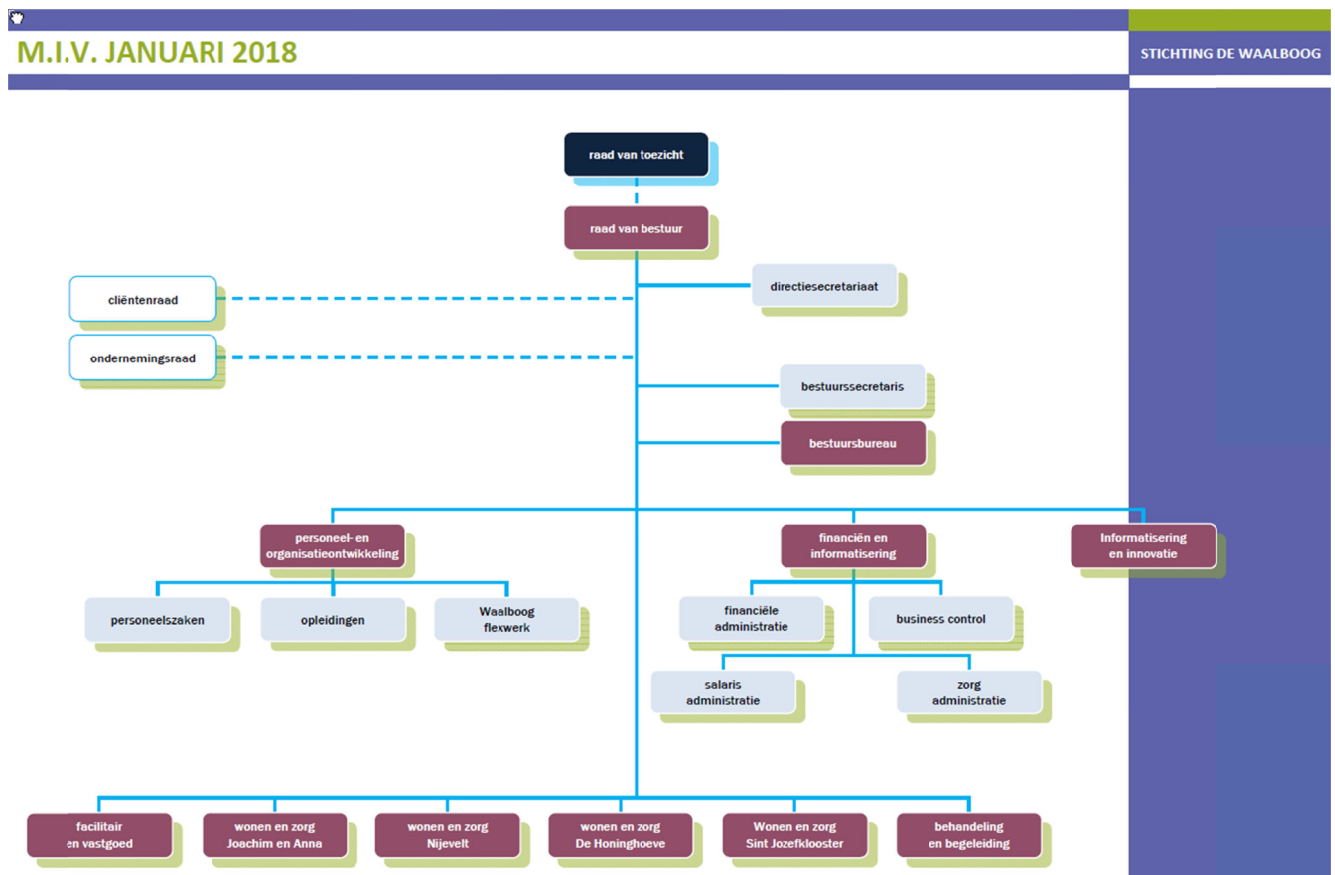
Het managementteam wordt gevormd door:

- Locatiemanager De Honinghoeve en Nijvelt
- Locatiemanager Joachim en Anna
- Locatiemanager St. Jozefklooster
- Manager Behandeling en Begeleiding
- Manager Facilitair en Vastgoed
- Manager Finance & Control en Personeel & Ontwikkeling
- Manager Informatie & Innovatie
- Bestuurssecretaris

De locatiemanager van de locaties De Honinghoeve en Nijvelt en de locatiemanager van Joachim en Anna geven ieder leiding aan een tweede managementlaag. Deze laag bestaat uit zorgmanagers, die direct verantwoordelijk zijn voor de aansturing van de teams.

Binnen de Waalboog functioneert zowel een cliëntenraad als een ondernemingsraad. De raad van bestuur voert frequent overleg met beide organen.

Het volgende organogram geeft de structuur van De Waalboog in 2018 weer:

De locatiemanagers en de manager Behandeling en Begeleiding geven verspreid in dit verslag in aparte bulletins een samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in 2018 binnen hun locatie/dienst.

In 2006 is Waalboog Vastgoed BV opgericht, met als doel de kansen en de risico's van de vastgoedactiviteiten van stichting De Waalboog af te scheiden van de AWBZ-bedrijfsvoering. Waalboog Vastgoed BV heeft in 2008 Waalboog Pompstation BV opgericht, een 100% dochteronderneming die een pompstation, garage en winkelruimte verhuurt.

In de geconsolideerde jaarrekening in dit document zijn een balans en resultatenrekening opgenomen, waarin de jaarcijfers van Stichting De Waalboog en Waalboog Vastgoed BV zijn geconsolideerd.

Dienst Behandeling & Begeleiding (B&B) in 2018

Door Ate Frans de Bruin, manager Behandeling & Begeleiding

1. Eerstelijns behandeling

Jarenlang waren er plannen om dit te doen, maar in 2018 is een degelijke start gemaakt met de opzet van een extramurale behandelpraktijk. Er is een coördinator voor dit project gevonden en ondersteund door een ervaren externe adviseur zijn de eerste stevige fundamenten gelegd voor een extramurale behandelpraktijk. Hiermee sluit De Waalboog aan bij maatschappelijke ontwikkelingen (langer thuis) en ondersteunen we kwetsbare ouderen thuis in het vormgeven van hun eigen passend vervolg. Een veelbelovende start die in 2019 en de jaren daarna verder uitgebouwd zal worden.

2. Waalboog podium (start van een traditie)

Dit jaar is gestart met het Waalboog podium: roulerend gehouden op locaties van De Waalboog en bedoeld om enerzijds de locatie en haar eigenheid te presenteren aan collega's binnen de Waalboog. Anderzijds een mooie gelegenheid om nieuwe kennis of ontwikkelingen met elkaar te delen. Er was een grote opkomst vanuit alle geledingen van de Waalboog. Bezoekers waren positief en enthousiast. Hiermee lijkt een nieuwe (kennis)traditie gevestigd: twee keer per jaar een Waalboog podium.

3. GZ psychologie opleiding

De opleidingspraktijk van GZ psychologen is in 2018 gevisiteerd en kwam hier met vlag en wimpel doorheen. De visitatiecommissie was lovend over de positie en rol die de vakgroep GZ-psychologie heeft binnen de Waalboog en de mogelijkheden die dat biedt voor de opleiding tot GZ psycholoog.

4. Reorganisatie Behandelsecretariaat.

Ontwikkelingen binnen en buiten B&B maakten herbezinning op de ondersteuningsstructuur noodzakelijk. Het bestaande behandelsecretariaat is geëvalueerd en er is in het jaar 2018, in afstemming met alle betrokkenen, een ontwerp gemaakt van de gewenste nieuwe werkwijze en structuur. In 2019 zal deze nieuwe vorm gerealiseerd en ingevuld worden.

5. Organisatie B&B

Na vertrek van de teamleider paramedische dienst in maart 2018, heeft B&B (45,8 fte, ± 70 personen) nog één leidinggevende over. Binnen de voormalige paramedische dienst is dit jaar een traject gelopen op weg naar vakgroepen als meer zelfstandige, krachtige teams. In 2019 staan we voor de uitdaging om als centraal georganiseerde dienst effectief en efficiënt aan te sluiten op de zich inmiddels steeds duidelijker aftekenende locatiestructuur.

6. Participatie in bouwtraject: programma van eisen Joachim en Anna (J&A).

Vanuit B&B is intensief meegedacht in het vormgeven van de plannen voor de nieuwbouw van J&A.

7. Zorgbemiddeling: afdeling zorgbemiddeling zag haar werkdruk in 2018 flink stijgen: het aantal crisisopnames nam drastisch toe. Het totaal aantal opnames steeg met 10% en het aantal aangevraagde indicaties nam zelfs toe met 20%..

8. Project Zorgadministratieve processen: in 2018 startte het project Zorgadministratieve processen. Doel daarvan was efficiency te verhogen van administratieve processen. Ook voor een aantal B&B-medewerkers heeft dit gevolgen gehad: zo verdween de afdeling Cliëntregistratie en was de afdeling Zorgbemiddeling nauw en intensief betrokken in de opzet en uitvoering van dit project.

9. Het kennisnetwerk dat vanuit afdeling de Wingerd (locatie Joachim en Anna) is opgezet in 2017 is in 2018 verder doorontwikkeld. Daarmee is de doelgroep als specialisme op het grensvlak tussen VVT en GGZ, nadrukkelijke "op de kaart gezet". In het netwerk is door de samenwerkende afdelingen voor mensen met dementie en zeer ernstig probleemgedrag (D-zep), in samenspraak met onder anderen het CCE en een aantal landelijke experts uit diverse vakgebieden, een eerste aanzet voor een landelijk eenduidig zorgprogramma voor deze doelgroep ontwikkeld. Daarnaast is in samenwerking met NZa en verzekeraar VGZ verkend welke mogelijkheden de nieuwe regeling groepsmeezorg voor deze doelgroep biedt. Ten slotte werd vanuit dit netwerk bijgedragen aan de Waalbed IV studie vanuit de Radboud Universiteit.

10. Binnen De Waalboog is in 2018 een door het UKON (uit VWS-gelden) gefinancierde Praktijkonderzoeker gestart. Dit is een onderzoeker (8 uur per week) met de opdracht verbinding te leggen tussen de zorg-werkvloer en de vragen die daar leven enerzijds en de wereld van wetenschappelijk onderzoek en expertise anderzijds. De bedoeling is hiermee te stimuleren dat bestaande kennis wordt toegepast in de zorg en dat vragen die leven op de werkvloer leiden tot praktijk gerelateerd onderzoek en daarmee tot bruikbare en toepasbare antwoorden. We hopen in 2019 de eerste resultaten hiervan te kunnen oogsten.

11. De eerste verkennende stappen zijn gezet om een nauwere samenwerking tot stand te brengen tussen de HAN en De Waalboog. De initiële gesprekken waren inspirerend en enthousiasmerend. Er lijken diverse reële mogelijkheden om tot een meer structurele samenwerking en afstemming te komen, zowel op gebied van onderwijs als op het gebied van (praktijkgericht) onderzoek. In 2019 hopen we dit verder te ontwikkelen.

3.3 Kernegegevens

3.3.1 Kernactiviteiten en nadere typering

De Waalboog is één van de grote Nijmeegse zorgorganisaties. De Waalboog biedt zorg-, woon- en welzijnsfaciliteiten aan ouderen bij wie de lichamelijke of geestelijke mogelijkheden achteruit gaan én aan jonge mensen met dementie. Dat kan thuis of op één van de locaties van De Waalboog.

De Waalboog heeft een compleet zorgaanbod: naast basiszorg wordt hoogwaardige en complexe zorg op maat geboden. Dit gebeurt in een huiselijke omgeving, die varieert van een zelfstandig en individueel woonzorgappartement tot een specialistische woonomgeving met diversiteit aan leefmilieus.

De Waalboog biedt zowel generalistische als specialistische intramurale zorg. Bij Joachim en Anna ligt de nadruk op specialistische doelgroepen:

- Gerontopsychiatrie (Magnolia)
- Jonge mensen met dementie (Bosweg 250)
- Palliatieve terminale zorg (Hospice De Linde)
- Psychogeriatric met ernstig probleemgedrag (Wingerd en de Brug).

Op de andere locaties wordt voornamelijk generalistische zorg geboden.

De kernactiviteit van Waalboog Vastgoed BV is beheer en exploitatie van onroerend goed. Villa Villandry en het St. Jozefklooster zijn eerder aangekocht door Waalboog Vastgoed BV en worden verhuurd aan De Waalboog. Het Koetshuis bij het St. Jozefklooster wordt verhuurd aan KION, een organisatie voor kinderopvang.

Sinds 1 januari 2009 verhuurt de dochteronderneming van Waalboog Vastgoed BV, Waalboog Pompstation BV, een pompstation en naastgelegen garage en winkelruimte.

3.3.2 Cliënten, medewerkers en vrijwilligers in cijfers

De Waalboog verleende op peildatum 31 december 2018 aan 596 cliënten zorg (op 31 december 2017: 579 cliënten). Ook verhuurde De Waalboog een aantal appartementen en aan-/inleunwoningen.

Op peildatum 31 december 2018 waren er 956 medewerkers en 520 vrijwilligers (in 2017 nog 513 vrijwilligers) werkzaam bij De Waalboog. Zij spelen een belangrijke rol in het leven van onze cliënten. Goede samenwerking tussen cliënten, mantelzorgers, medewerkers en vrijwilligers draagt bij aan goede zorg- en dienstverlening, die past bij de vraag van de cliënt.

3.3.3 Samenwerkingsrelaties

De Waalboog is actief in diverse netwerken. In dit kader kunnen worden genoemd:

- Netwerk 100
- Netwerk Palliatieve Zorg Zuid Gelderland
- Kenniscentrum voor jonge mensen met dementie
- Kenniscentrum Gerontopsychiatrie (onderdeel Trimbosinstituut en Nederlands Kenniscentrum Ouderen Psychiatrie (NKOP))
- Topcare
- UKON, het Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen
- DNA-netwerk
- WZW-netwerk
- De Werkgeverij
- Silver Valley Rijk van Nijmegen
- ZONE-overleg

Er is een informeel samenwerkingsverband met de zorgpartners: Huize Rosa, Malderburch, OBG, Luciver en St. Jan de Deo.

Daarnaast werkt De Waalboog nauw samen met de volgende organisaties:

- Radboudumc
- CWZ ziekenhuis
- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)
- ROC Nijmegen
- TVN Zorgt
- Pro Persona
- Driestroom
- Zahet
- een aantal huisartsenpraktijken
- SWON, het seniorennetwerk van Nijmegen
- MVO Solutions
- Carinova en Atlant op het gebied van kwaliteit
- Woningcorporaties De Gemeenschap, Standvast en Portaal
- Gemeente Nijmegen
- Odensehuis Animi Vivere (in Wijchen)
- Sterker
- Klokbouw
- Van Aarle de Laat
- SBH architecten
- Peter Peters
- ZZG Zorggroep, Kalorama en Zorggroep Maas & Waal (o.a. regionaal crisisprotocol)

Het 2018 van De Honinghoeve

Door Toos Smulders, locatiemanager

- Algemeen:

Ik ben trots op de wijze waarop de afdelingen in toenemende mate oog voor elkaar hebben gekregen en zijn gaan samenwerken. Trots op het positieve effect van de inzet van woonassistenten. Dit wordt zeer gewaardeerd door bewoners, familieleden, vrijwilligers en overige medewerkers. Trots op het druk bezochte uitprogramma, met name in het weekend. Veel familieleden en ook mensen vanuit de wijk bezoeken dan de locatie. Trots op de verbindingen die het afgelopen jaar zijn gemaakt in de wijk met overige organisaties.

- Integraal locatiemanagement:

Er is invulling gegeven aan integraal locatiemanagement. Dit heeft vorm gekregen door twee soorten overleg: Het locatieoverleg: integraal en multidisciplinair van samenstelling waar alle locatiegebonden zaken worden besproken.

Het Breed Beraad: een beraad voor iedereen van de locatie om ontwikkelingen uit te wisselen en ook juist afdelingen de ruimte te geven anderen over hun ontwikkelingen te informeren.

- Verbinding met en in de wijk:

Er zijn vele initiatieven en contacten met de wijk, er is meer overleg met de sociale wijkteams en met andere organisaties in de wijk. Steeds meer bezoekers vinden de weg naar De Honinghoeve – dit zien we terug in het aantal mensen dat komt eten in de Brasserie n het aantal bezoekers tijdens het uitprogramma.

- Krachtige teams

Op De Honinghoeve is enthousiasme voor de ontwikkeling naar krachtige teams. Twee teams zijn gestart als koplopersteam.

- Lean:

Meerdere teams zijn gestart met het leanprogramma.

- Splitsing teams:

Er is op zes etages een splitsing doorgevoerd. Waardoor en nu een team is per twee etages met als gevolg: minder verschillende gezichten voor bewoner en familie en meer aanwezigheid op deze etages. Zowel bewoners, familie als medewerkers zijn hier zeer positief over.

- Gight

Project Gight is afgerond en heeft resultaten opgeleverd die mogelijk gebruikt kunnen worden op het St. Jozefklooster bij bewoners met een lichte zorgvraag.

- Strategisch huisvestingsplan:

Om De Honinghoeve toekomstbestendig te maken, voorziet het Strategisch Vastgoedplan 2019-2023 in een aantal aanpassingen van het pand.

- Financieel:

We zijn ruim binnen de financiële kaders gebleven en hebben een ruime bezetting weten te realiseren (>100%). Het ziekteverzuim is structureel wat te hoog geweest.

4 Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap

4.1 Normen van goed bestuur

De Waalboog hanteert de uitgangspunten van de Governancecode Zorg 2017.

4.2 Raad van bestuur

De statuten van de stichting voorzien in een raad van toezicht-structuur. De raad van bestuur bestuurt de organisatie. De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken binnen De Waalboog, mede in relatie tot de maatschappelijke functie van de stichting. De raad van toezicht vervult een klankbordfunctie voor de raad van bestuur en staat de raad van bestuur met advies terzijde. De raad van bestuur hanteert de aanbevelingen van de Governancecode Zorg 2017 als uitgangspunt voor zijn functioneren. In september 2018 is het reglement van de raad van bestuur herijkt.

De raad van bestuur draagt er zorg voor dat de activiteiten van de stichting en de daarmee verbonden instellingen, bestuurlijk, juridisch, organisatorisch en financieel goed geregeld zijn, inzichtelijk zijn en verantwoord worden. De raad van bestuur legt hierover verantwoording af aan de raad van toezicht en de hoofdzaken worden vermeld in de jaarrekening en het bestuursverslag. De raad van bestuur informeert de raad van toezicht bij iedere vergadering conform vastgestelde afspraken in het Reglement raad van toezicht. Zo nodig wordt de raad van toezicht tussentijds geïnformeerd.

De raad van bestuur is transparant over het beleid, de zorg- en dienstverlening en de prestaties van de stichting. Aan degenen die het aangaat legt de raad van bestuur verantwoording af. De raad van bestuur staat bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering open voor de opvattingen van betrokken belanghebbenden. Informatieverstrekking, verantwoording en beleidsbeïnvloeding intern en extern worden door de raad van bestuur actief bevorderd.

De Waalboog had in 2018 een eenhoofdige raad van bestuur:

Naam	Bestuursfunctie
Mevr. drs. C. Piket	Voorzitter raad van bestuur

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing. Per 1 januari 2014 zijn de WNT-normen verder gespecificeerd in klassenindelingen met bezoldigingsmaxima. De raad van toezicht heeft vastgesteld dat klasse III voor 2018 voor De Waalboog klasse van toepassing is.

De raad van bestuur heeft conform WNT in 2018 een totale bezoldiging ontvangen van € 151.000,-.

De volgende nevenfuncties werden, met instemming van de raad van toezicht, in het verslagjaar door mevrouw Piket bekleed:

Organisatie	Functie
Netwerk Palliatieve Zorg Zuid Gelderland	Voorzitter bestuur*
Netwerk 100	Lid (dagelijks) bestuur*
Stichting Topcare	Lid bestuur*
Raad van Toezicht WZW	Voorzitter vanaf 1-1-2018

*Gerelateerd aan de functie van raad van bestuur van De Waalboog

4.3 Raad van Toezicht

Samenstelling

De Raad van Toezicht was in 2018 als volgt samengesteld:

Naam	Hoofd- en nevenfuncties	Datum 1e benoeming
De heer drs. J.H. Meijerink	Nevenfunctie: - Voorzitter raad van toezicht MET ggz	1 januari 2018
Mevrouw mr. I.M. Koopmans	Hoofdfunctie: Officier van Justitie bij het Functioneel Parket Amsterdam Nevenfuncties: - Vice voorzitter bij de RvC van Wonen Limburg, Roermond - Lid RvT Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Tilburg (SOVOT) - Lid RvT Sint Jans Gasthuis te Weert (sinds 1 maart 2018) - Lid RvC Kanteel BV, organisatie voor kinderopvang te Rosmalen	1 maart 2018
De heer mr. C.G. Peper (tot 2 maart 2018)	Hoofdfunctie: Senior rechter rechtbank Gelderland Nevenfuncties: Vice voorzitter van de Klachtencommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring Voorzitter van de Klachtencommissie van het Elkerliek ziekenhuis	3 maart 2010
Mevrouw A.G.M. van Rossum MBA	Hoofdfunctie: Voorzitter Raad van Bestuur VieCuri Medisch Centrum Venlo	1 maart 2015
De heer drs. R. Eman	Hoofdfunctie: Head of Facility Management Triodos Bank (per 1 april 2019) Hoofd facilitair bedrijf GVB Amsterdam (tot 1 april 2019) Nevenfuncties: Eigenaar van Roem facility – facilitair advies Werkveldexaminator en lid Beroepenveldcommissie Hogeschool Utrecht - Opleiding Facility Management Lid ledenraad Vogelbescherming Nederland	1 januari 2016

Naam	Hoofd- en nevenfuncties	Datum 1e benoeming
Mevrouw R.A.V. Hendriksen-Stokman MSc RA	Hoofdactiviteit: Eigenaar Hendriksen Ontzorgt, Interim management en consultancy Nevenfuncties: 1 januari 2017 Bestuurslid (penningmeester) Stichting de Nieuwe Belevenis Lid Raad van Toezicht Stichting Rijnstad	1 januari 2017

De heer Meijerink is per 1 januari 2018 lid en tevens voorzitter van de raad van toezicht. In de aanloop daar naartoe heeft hij sinds september 2017 als toehoorder deelgenomen aan de vergaderingen. Per 1 maart 2018 is mevrouw Koopmans aangetreden als lid van de raad van toezicht. Zij volgde daarmee de heer Peper op, die op 2 maart 2018 is afgetreden.

Ook in 2019 is de samenstelling van de raad van toezicht veranderd: per 1 april 2019 is mevrouw Hendriksen afgetreden als lid van de raad van toezicht. Zij is, na een positief advies van de ondernemingsraad daarover, opgevolgd door de heer F. de Schepper. De heer De Schepper is benoemd als lid raad van toezicht zitting per 1 april 2019 en hij neemt in die hoedanigheid zitting in de financiële commissie.

Commissies en vergaderingen van de raad van toezicht

De raad van toezicht kent een drietal commissies:

- De remuneratiecommissie wordt gevormd door de voorzitter en de vice-voorzitter van de Raad van Toezicht – in het verslagjaar de heer Meijerink en mevrouw Van Rossum.
- De financiële commissie werd in 2018 gevormd door mevrouw Hendriksen en de heer Eman.
- De commissie kwaliteit en veiligheid bestaat uit mevrouw Van Rossum en mevrouw Koopmans.

In de commissievergaderingen worden meer diepgaand inhoudelijke onderwerpen verkend. De verslagen worden geagendeerd in de raad van toezicht.

In 2018 zijn er zes vergaderingen van de voltallige raad van toezicht geweest. Daarbij was steeds de bestuurder en de bestuurssecretaris aanwezig. Vaste agendapunten zijn het strategisch beleid en ontwikkelingen in de organisatie, die worden besproken aan de hand van een bestuurs- en managementrapportage waarin financiële, personele en zorginhoudelijke informatie en sturingsgegevens zijn opgenomen. De financiële commissie heeft zeven maal vergaderd en de commissie kwaliteit en veiligheid is vijf keer bijeen gekomen.

De hoofd- en nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht zijn jaarlijks onderwerp van gesprek ter voorkoming van het risico van belangenverstremming.

De raad van toezicht heeft in 2018 goedkeuring gegeven aan de Jaarverantwoording 2017 (inclusief Jaarrekening 2017) en de begroting 2019. De jaarrekening en het accountantsverslag zijn besproken met de accountant in de vergadering van de financiële commissie van de raad van toezicht en in de vergadering van de raad van toezicht. Bij de bespreking van de jaarverantwoording is tevens ingegaan op risicomanagement (zie over dit onderwerp ook paragraaf 4.4 van dit document). Ook de thema's integriteitsschendingen en fraude kwamen daarbij aan de orde. De raad van toezicht heeft geen aanwijzingen dat hier sprake van is.

De wijze waarop de raad van bestuur verantwoording aflegt over het kwaliteitsbeleid via de drie- maandelijks kwaliteitsmanagementrapportages stelt de raad van toezicht in staat een goed beeld ter zake te krijgen.

In verschillende vergaderingen van de raad van toezicht hebben leden van het managementteam presentaties verzorgd over inhoudelijke onderwerpen op hun werkterrein, zoals de ontwikkelingen op vastgoedgebied, de transitie van het facilitair bedrijf, het beleid informatisering en innovatie (inclusief privacy), duurzame inzetbaarheid en het kwaliteitsbeleid (kwaliteitskader verpleeghuiszorg). Hierbij is ook de voortgang, uitvoering en herijking van het Strategisch ontwikkelplan aan de orde geweest.

Het vastgoedbeleid is in meerdere vergaderingen op de agenda geweest. Besproken is de businesscase, de plannen voor nieuwbouw op Joachim en Anna, de geplande (bouwkundige) aanpassingen van de locaties De Honinghoeve en Nijevelt (laagbouw), de verkoop (en terughuur) van een aantal locaties en de plannen om op andere locaties in Nijmegen meer kleinschalige woonzorgvoorzieningen (wijklocaties) te realiseren. In december 2018 heeft de raad van toezicht het strategisch vastgoedplan 2019-2023 goedgekeurd.

De financiële situatie van De Waalboog is verschillende keren besproken, waarbij onder andere aan de orde zijn geweest: de actuele managementinformatie, de meerjaren financiële prognose, de liquiditeit en de resultaten van genomen bezuinigingsmaatregelen.

Overleg met medezeggenschap en werkbezoeken

De voorzitter van de raad van toezicht heeft een overlegvergadering met de ondernemingsraad bijgewoond, waarin de algemene gang van zaken binnen De Waalboog is besproken (conform artikel 24 van de Wet op de ondernemingsraden (WOR)). Daarnaast heeft mevrouw Van Rossum, lid van de raad van toezicht op voordracht van de cliëntenraad, deelgenomen aan een vergadering van de cliëntenraad.

De raad van toezicht vergadert op steeds een andere Waalboog-locatie en legt werkbezoeken af om voeling te houden met de gang van zaken op de locaties. De raad van toezicht heeft zich in 2018 door verschillende medewerkers laten bijpraten over:

- wachtlijstgegevens en ‘van aanmelding tot wonen bij De Waalboog – door de afdeling zorgbemiddeling;
- beleid wondzorg;
- de opname- en observatieafdeling De Brug;
- Beleid Wet Bopz (Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen)/medisch ethisch beleid/behandelbeleid, inclusief de inzet van middelen en maatregelen, mede met het oog op de aanstaande Wet zorg en dwang (Wzd) - door de eerste geneeskundige en Bopz-arts;
- inzet psychofarmaca.

Governancecode

De Raad van Toezicht heeft met elkaar gesproken over de Governancecode Zorg. Ook vormde het NVTZ-programma Goed toezicht in zorg en welzijn onderwerp van gesprek. Gevraagde gegevens zijn op de website van NVTZ geüpload en daarmee scoort De Waalboog op alle onderdelen ‘behaald’. Het reglement raad van toezicht is in mei 2018 herijkt. Een aanpassing van het reglement raad van bestuur vond in september 2018 plaats. Daarnaast zijn in 2018 een toezichtsvisie en informatieprotocol opgesteld en reglement onkostenvergoeding vastgesteld.

Zelfevaluatie

De raad van toezicht heeft er voor gekozen om met ingang van 2019 de zelfevaluatie eerder in het verslagjaar te houden, bij voorkeur in het voorjaar. In 2018 is teruggeblikt op de evaluatie in 2017, waarbij onder andere de volgende zaken zijn besproken: samenwerking tussen raad van bestuur en raad van toezicht, nascholing, betrokkenheid bij de De Waalboog en het Waalboog-beleid en de samenstelling van de raad van toezicht.

Opleidingen

De heer Meijerink heeft in 2018 in het kader van reflectie op de rol van toezichthouder deelgenomen aan een 'kloosterrondgang voor toezichthouders', georganiseerd door de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ).

In het verslagjaar voltooide mevrouw Hendriksen de volgende opleidingen:

- 'Verdiepende Leergang voor de Toezichthouder met de financiële portefeuille' van de NVTZ
- 'HRM in toezicht' van de NVTZ

Mevrouw Koopmans heeft in 2018 de volgende scholingen gevolgd:

- Masterclass 'Boardroom Dynamics' van de Vereniging voor Toezichthouders Woningcorporaties (VTW).
- Masterclass 'Werkgeverstaken van de RvC' van de VTW.

WNT

De WNT bepaalt, naast de bezoldiging van de bestuurder, de maximale bezoldiging van de leden van de raad van toezicht. De WNT geeft aan dat dit voor een lid van de Raad van Toezicht en voor de voorzitter respectievelijk 10% en 15% van de maximum bezoldiging van de eigen bestuurder is. De Raad van Toezicht heeft in 2017 besloten te kiezen voor een bezoldiging van 9% voor de voorzitter, 8% voor de vicevoorzitter en 7% voor een lid dat tevens deel uitmaakt van een commissie. Voor 2018 zijn dezelfde percentages gehanteerd. Voor 2019 heeft de raad van toezicht in december 2018 De Waalboog ingedeeld in WNT-klasse IV.

Oordeel van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft veel waardering voor de resultaten die de raad van bestuur en de medewerkers in 2018 hebben bereikt. De Waalboog is goed op weg om een eigentijdse zorgaanbieder te worden.

De heer drs. J.H. Meijerink, voorzitter raad van toezicht

4.4 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering binnen De Waalboog wordt gevolgd door middel van rapportages. Maandelijks wordt een (financiële) managementrapportage beschikbaar gesteld voor zowel het managementteam als het middenkader-management. De managementinformatie is gesegmenteerd per managementgebied, waarbij aan de managers specifiek gerapporteerd wordt over de (direct of indirect) te beïnvloeden resultaten.

Naast de financiële managementrapportage wordt elk kwartaal een kwalitatieve managementrapportage uitgegeven. De rapportage laat de actuele situatie zien op de resultaatgebieden 'cliënten', 'medewerkers' en 'bedrijfsvoering'.

Risicomanagement

Risicomanagement maakt onderdeel uit van de planning- en controlcyclus. Het strategisch beleidsplan 2014-2019 en de herijking hiervan in het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 zijn mede gebaseerd op een uitgevoerde risico- en SWOT-analyse. Daarnaast wordt in het kader van het opstellen van de kaderbrief en de jaarplannen gekeken welke actuele risico's spelen en worden hierop maatregelen genomen. Een aantal processen op het gebied van zorg- en dienstverlening aan bewoners zijn kritisch. Deze processen worden periodiek of wanneer er aanleiding toe is risicogericht geaudit. Met de maandelijkse financiële managementrapportages en de driemaandelijke kwaliteits-managementrapportages worden risico's gemonitord en worden zo nodig acties ondernomen.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's weergegeven. Tevens is aangegeven welke beheersingsmaatregelen zijn en worden genomen.

Risico's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Strategisch		
Continuïteit op basis van marktpositie	<ul style="list-style-type: none"> • marktwerking • concurrentie (o.a. nieuwe initiatieven in de zorg) • transities in de zorg • druk zorgkantoor op extramuralisering (VPT/MPT) • schaalgrootte • imagoschade 	<ul style="list-style-type: none"> • profilering De Waalboog ('Een passend vervolg') • Invulling geven aan 'Een passend vervolg' • goede contracten en samenwerking met financiers • plan extramurale zorg • vastgoedplan • ketensamenwerking
Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • toenemende risico's scheiden wonen en zorg • deels verouderd vastgoed • vertraging plannen nieuw vastgoed (wijklocaties, Joachim en Anna) • risico leegstand tijdens bouwfase of ontwikkeling • tekort personeel in bouw • prijsopdrijving bouwsector 	<ul style="list-style-type: none"> • uitvoering vastgoedbeleid (goed wonen), doelgroepenbeleid, capaciteitsplanning en financiële risico's en financierbaarheid • spreiding risico's door een goede verhouding tussen vastgoed in eigendom en vastgoed in huur na te streven. • nieuwbouw J&A, aanpassing bestaande locaties en ontwikkelen locaties in de wijken • inzet bouwmanagementbureau • Goede communicatie in- en extern over plannen en ontwikkelingen.
Arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> • risico krapte op de arbeidsmarkt • kwantiteit en kwaliteit personeel • uitstroom medewerkers 	<ul style="list-style-type: none"> • Vier pijlers goed werken: • duurzame inzetbaarheid • ontwikkelen en opleiden • profilering als goed werkgever • ontwikkeling organisatie, o.a. krachtige teams en leiderschap • samenwerking in netwerken (WZW, DNA, De Werkgeverij) • regionaal project instroom, doorstroom, uitstroom • Inzet recruiter • Functiedifferentiatie

Risico's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Financieel		
Zorgexploitatie	<ul style="list-style-type: none"> • op onderdelen hogere uitgaven dan inkomsten • zorgexploitatie onvoldoende rendement • leegstand door (ver)bouwontwikkelingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Sturen op ZZP-proof, waarbij voor 2019 een rendement van 1% wordt geraamd en de jaren daarna en rendement van 2%. • meer inzicht in sturingsmogelijkheden door meerjarenaanpak • ontwikkelen BI tool
Inkomsten	<ul style="list-style-type: none"> • ingewikkelde verantwoording kwaliteitsgelden • niet vergoed krijgen overproductie • niet voldoen aan productie en mogelijke leegstand 	<ul style="list-style-type: none"> • sturen op productie en zorgverlening • verkennen mogelijkheden VPT/MPT • Implementeren procesverbeteringen zorgadministratie • vergroten flexibiliteit in kostenstructuur om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen • creëren van "overbedden".
Personeelskosten	<ul style="list-style-type: none"> • relatief hoog ziekteverzuim • hoge anciënniteit • krappe arbeidsmarkt • inzet (relatief dure) uitzendkrachten en ZZP'ers als gevolg van krappe arbeidsmarkt • risico prijsopdrijving schaars personeel 	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen zoals genoemd onder risico "arbeidsmarkt" • functiedifferentiatie • inzet flexpool

Risico's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Financieel		
Financiële verslaglegging	<ul style="list-style-type: none"> • stuurinformatie niet optimaal • AO/IC proces 	<ul style="list-style-type: none"> • verder ontwikkelen management-informatie als stuurinformatie (o.a. BI Tool) • verder ontwikkelen businesscontrol
Uitvoering vastgoedplan en nieuwbouwplan	<ul style="list-style-type: none"> • uitlopen in fasering • overschrijden bouwbudget • strakke financiële kaders • verandermanagement • leegloop 	<ul style="list-style-type: none"> • voor het vastgoedplan en nieuwbouwplan is een aparte risicomatrix gemaakt waarop gestuurd wordt.
Treasury	<ul style="list-style-type: none"> • mogelijke overgang van voorschot financiering naar declaratie achteraf • financiering vastgoedplan 	<ul style="list-style-type: none"> • opstellen Businesscase, inclusief financieringsarrangement • contracten over financiering met banken in 2019 • afstemming WfZ • treasurystatuut en – beleidsplan

Risico's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Operationeel		
ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Uitval ICT-systemen • actueel houden applicaties • inspelen op nieuwe technologieën 	<ul style="list-style-type: none"> • dagelijks beheer en monitoring (prtg) • continuïteitsplan (2014) • actualiseren Continuïteitsplan (2018) • maatregelen in uitvoering (zie jaarplan) • update van Noodprocedures, moet nog plaatsvinden • verhuizing datacenter -> Radboud UZI • inrichting van Functioneel Applicatie Beheer organisatie • planmatig beheer (beheerplannen) • roadmap en informatieplan voor 2019 e.v. dient nog te worden opgesteld. Extra aandacht dient er te zijn voor het organiseren van Innovatie in de organisatie
Informatieveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • privacy • meldplicht datalekken • Hacken • Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) 	<p>protocol datalekken</p> <ul style="list-style-type: none"> • protocol datalekken • zorgmail ingevoerd • uitvoering van NEN7510 scan, op basis waarvan een actieplan informatiebeveiliging & privacy informatieveiligheid organisatie voor informatiebeveiliging veilig/geïnformeerd personeel, kan worden opgesteld. • opstellen van beleidsnotitie Toegangsbeveiliging • aanstellen van een Security Offer • beveiligde bedrijfsvoering (malware) • communicatiebeveiliging • eheer van beveiligingsincidenten • bedrijfscontinuïteitsbeheer • naleving en audits • uitvoering van DPIA'S in het kader van AVG • aanstellen van FG tbv AVG-wetgeving

Risico's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Operationeel		
Personeel	<ul style="list-style-type: none"> • kwaliteit personeel • medewerkers bekwaam • ziekteverzuim 	<ul style="list-style-type: none"> • (interne) scholingen medewerkers • monitoren bekwaamheid t.a.v. voorbehouden en risicovolle handelingen op basis van registratie in Youforce • monitoren BIG registratie behandelaren • stimuleren van eigenaarschap • sturing en leiderschap • protocollen beschikbaar • awareness training "privacy"
Kwaliteit en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • medicatieveiligheid • bejegening 	<ul style="list-style-type: none"> • kwaliteitsplan op basis van Kwaliteitskader verpleeghuiszorg • • opstellen en uitvoeren zorgleefplan met cliënt en zijn netwerk • monitoren actualiteit zorgleefplannen • cliëntervaringsmetingen • gedragsvisites met arts en psycholoog • omgangsoverleg
zorgverlening	<ul style="list-style-type: none"> • cliënttevredenheid • risico's basisveiligheid door • personeelstekort (kwantitatief en kwalitatief) • omgaan met vrijheidsbeperking • cliënt in regie • toenemende complexiteit cliënten 	<ul style="list-style-type: none"> • analyse MIC's • scholing medewerkers • metingen • audits • risicosignalering zorgproblemen • medicatiereview • uitvoeren nee-tenzijbeleid en voorbereiden op WZD • afspraken over behandeling rondom levenseinde cliëntvertrouwenspersoon • Verbetering van de informatie-uitwisseling met andere zorgpartijen in de regio (ZONE)
Calamiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • brandveiligheid • infecties • stroomuitval 	<ul style="list-style-type: none"> • calamiteitenplan • herijking BHV-organisatie in samenwerking met deskundigen (Brafon): • nieuw BHV-beleid opstellen (bijna klaar) • analyse van de bouwkundige (B) en installatietechnische (I) aspecten van de locaties in 2019 • afstemmen BHV-organisatie aan de hand van het nieuwe BHV-beleid op de B en I aspecten van de locaties • bovenstaande verwerken in calamiteitenplan, calamiteitenmanagementplan en zorgcontinuïteitsplan • Monitoring: • BHV-bezetting • geldigheid inspectiecertificaten brandmeldinstallaties • jaarlijkse ontruimingsoefening per locatie • infectiepreventie met o.a.: • infectiepreventiedeskundige • hygiëne kwaliteitsmedewerkers • voedselveiligheid: HACCP • infectiepreventienetwerk • legionellabeheersplan • verzekeringen • continuïteitsplan GHOR actualiseren

Er is voldoende zicht op risico's en naar aanleiding daarvan te nemen maatregelen. Dit neemt niet weg dat, gezien de toenemende risico's in de zorg, de ambitie bestaat om risicomanagement verder te ontwikkelen. Dit is in 2018 vooral uitgewerkt voor vastgoed en AVG. Het in 2016 vastgestelde Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 heeft het kader geboden om diverse onderliggende beheersingsmaatregelen uit te voeren. Voor de komende is het strategisch ontwikkelplan 2019-2021 de basis hiervoor.

Waarborgfonds voor de Zorgsector

De Waalboog en Waalboog Vastgoed BV zijn in 2011 toegelaten tot het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ). WfZ heeft een bereidheids-verklaring afgegeven voor borging van huidige en nieuwe langlopende leningen. Door gebruik te maken van een rijksgegarandeerde lening kan bij de banken een goedkopere financiering worden geregeld. In 2018 heeft WfZ de jaarlijkse herbeoordeling uitgevoerd met als conclusie dat Stichting De Waalboog aan de deelnamecriteria voldoet.

4.5 Cliëntenraad

Het jaar 2018 was voor de cliëntenraad een bijzonder jaar. Aan het begin van het jaar trad de voorzitter, de heer Romviel, wegens persoonlijke omstandigheden af. Vanaf dat moment bestond de cliëntenraad uit vijf personen.

Aan het begin van het jaar is gewerkt aan het herstellen van een goede samenwerkingsrelatie tussen cliëntenraad en de raad van bestuur. Met steun van een adviseur van de LOC (Landelijke organisatie van Cliëntenraden) slaagden partijen er in om weer op een goede basis inhoud te geven aan de medezeggenschap van de cliëntenraad.

Vanwege het vertrek van de heer M. Smit als ondersteuner van de cliëntenraad, werd de heer A.J. den Hartog in juli 2018 aangetrokken als nieuwe ondersteuner.

Helaas besloten de leden van de cliëntenraad eind september 2018 hun functie neer te leggen. Als reden hiervoor gaven zij aan dat zij onvoldoende voortgang en soms zelfs achteruitgang waarnamen in de samenwerking binnen de 'driehoek' rond de cliënt/bewoner. Tot het moment van aftreden was de cliëntenraad als volgt samengesteld:

Tabel: Samenstelling Cliëntenraad De Waalboog tot 23 september 2018

Naam lid	Functie
Mevrouw M. Helmer	Waarnemend voorzitter
De heer R. Gijsberts	Lid
Mevrouw E. Overes	Lid
De heer P. Saleming	Lid
De heer J. Schouten	Lid

De ondersteuner van de cliëntenraad is op zijn verzoek door de bestuurder benoemd tot interim-voorzitter van de cliëntenraad, met als belangrijkste opdracht het formeren van een nieuwe cliëntenraad en het bijhouden van de lopende zaken.

De cliëntenraad heeft in de periode tot haar aftreden met enkele kanttekeningen positief geadviseerd over de “Bewonerstelefonie”. Hiernaast heeft de cliëntenraad van een groot aantal stukken en notities over uiteenlopende onderwerpen kennis genomen, waaronder:

- Kwaliteitsplan 2018
- Gedragscode
- Schoonmaak De Honinghoeve
- Privacy en informatiebeveiliging
- Warm Welkom Waalboog (reorganisatie facilitair bedrijf)
- Project dementheek
- (Jaarverslag 2017) klachten
- Vastgoedontwikkelingen
- Inzet extra middelen, o.a. voor versterking arbeidsmarktpositie en inzet woonassistenten
- Jaarverantwoording 2017
- Beleidsdagen
- Risico's in de woonomgeving
- Bewegen in de eigen woonomgeving
- Omgang met levensvragen en zingeving
- Zomerbezetting
- Kaders en uitgangspunten voor de begroting 2019

Tevens werd door de leden van de cliëntenraad regelmatig overlegd met de locatiemanagers. Door het aftreden van de cliëntenraad konden verder geen formele adviezen meer worden gegeven.

De voorzitter ad interim is betrokken bij veel zaken die de cliënten aangaan, zoals:

- De nieuwe zorg- en dienstverleningsovereenkomst
- De voorbereidingen voor het kiezen van een kwaliteitsmeetinstrument
- Reorganisatie facilitaire dienst
- Opstellen Kwaliteitsplan 2019
- Bespreken Strategisch Ontwikkelplan 2019-2021
- Vervolg Samen Mooie Momentjes Maken 2019
- Strategisch Vastgoedplan (over dit thema is advies gevraagd bij deskundigen van de Landelijke Organisatie van Cliëntenraden)

Verder is de voorzitter ad interim aanwezig geweest bij:

- Beleidsdagen
- Zorginkoop gesprek met Zorgkantoor
- Voorbereidingsvergaderingen Warm Welkom Waalboog
- Open Podium Waalboog

Met de locatiemanagers werd regelmatig overleg gevoerd over de situatie op de locatie.

Door middel van oproepen in het bewonersblad Bij de Koffie en tijdens familiebijeenkomsten heeft de voorzitter ad interim mantelzorgers uitgenodigd lid te worden van de cliëntenraad. De respons was gering.

In het voorjaar van 2019 is een nieuwe cliëntenraad geformeerd.

4.6 Ondernemingsraad

De ondernemingsraad vertegenwoordigt de medewerkers van De Waalboog in het overleg met de raad van bestuur, binnen de kaders van de WOR. In die rol denkt de ondernemingsraad mee en adviseert en beslist mee over de beleidsvoornemens van de raad van bestuur. Daarnaast heeft de OR een toetsende rol als het gaat om (de uitvoering van) beleid.

De ondernemingsraad heeft een actueel reglement waarin regels zijn opgenomen voor een correct verloop van de ondernemingsraadsverkiezingen en voor een goede werkwijze van de raad. In een convenant zijn de afspraken over medezeggenschap tussen de ondernemingsraad en de raad van bestuur vastgelegd.

Het overleg tussen ondernemingsraad en bestuurder wordt ook in 2018 van beide kanten als positief ervaren. Het overleg is open en vindt plaats in een ontspannen sfeer. De samenwerking is constructief en transparant. De ondernemingsraad bewaakt, zonder het algemene organisatiebelang uit het oog te verliezen, kritisch de belangen van de medewerkers. Ontwikkelingen binnen De Waalboog worden door de ondernemingsraad nadrukkelijk en op proactieve wijze gevolgd.

Samenstelling ondernemingsraad De Waalboog per 31 december 2018

In december 2018 hebben tussentijdse verkiezingen plaatsgevonden vanwege vier vacatures in de ondernemingsraad. Als gevolg daarvan was de raad per einde van het jaar weer voltallig.

Naam	Functie in ondernemingsraad	Kiesgroep
Mevrouw M.A.H.M. Berends	vice-voorzitter	Nijevelt
Mevrouw P.W.J.J. van der Burgt	lid	Nijevelt
Mevrouw T.A.G. Dennissen	voorzitter	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw J.G.M. Hogenkamp	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw B. ten Holder	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw S.H.M. Janssen	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw W.J.P. van Rossum	lid	De Honinghoeve
De heer A.N.A. Sanders	lid	De Honinghoeve
Mevrouw J.M.M. Ujcic-van Hoorn	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
De heer N. de Waard	lid	WaalboogFlexWerk
Mevrouw C. Westdijk-Campfens	lid	Joachim & Anna & Villa Villandry
Mevrouw A.D. Wichers	lid	Joachim & Anna & Villa Villandry
Mevrouw G.M.A. Zwaans	lid	St. Jozefklooster & Heilig Hartklooster

Aan de ondernemingsraad zijn in 2018 de volgende voorgenomen besluiten ter advisering voorgelegd:

- Implementatieplan reorganisatie Financiën & Control 2017-2018.
- Reorganisatie Zorgadministratie.
- Gewijzigde samenwerkingsovereenkomst De Waalboog – Bindkracht 10.
- Offerte voor onderzoek m.b.t. kennis, expertise en verbeteren, communicatie, zorgverkoop en marketing, Bestuursbureau.
- Reorganisatie Facilitaire dienst (vijf deelplannen).
- Reorganisatie Behandelsecretariaat.
- Strategisch vastgoedplan 2019-2023.

Aan de ondernemingsraad zijn in 2018 de volgende onderwerpen ter instemming voorgelegd:

- Vrijwillig vertrekregeling vanwege reorganisatieplan F&C.
- Vrijwillig vertrekregeling vanwege reorganisatieplan Zorgadministratie.
- Vrijwillig vertrekregeling vanwege reorganisatieplan Behandelsecretariaat.
- Vrijwillig vertrekregeling vanwege reorganisatie Facilitaire dienst.
- RI&E De Honinghoeve.
- Klokkeluidersregeling.
- Uitvoeringsregeling vakantiewerk.
- Interne bezwarenprocedure FWG extern regelen.
- Pro forma opzeggen overeenkomst AMD.
- Privacyreglement, Privacyverklaring en invulling functie Functionaris gegevensbescherming.
- Dienstverleningsovereenkomst AMD-Waalboog 2019 (bedrijfsarts).

Overige onderwerpen

In 2018 zijn er elf formele overlegvergaderingen geweest van Raad van Bestuur en ondernemingsraad. Daarin zijn, naast bovengenoemde advies- en instemmingsverzoeken, veel onderwerpen besproken, verband houdend met:

- Transitie (integraal locatiemanagement, krachtige teams, leiderschap, Warm Welkom Waalboog).
- Arbeidsmarktproblematiek en De Waalboog als aantrekkelijk werkgever (instroom en behoud van personeel, opleidingen, verzuim, duurzame inzetbaarheid).
- Vastgoedontwikkelingen (nieuwbouw, verkoop panden, ontwikkelen wijklocaties, verbouwingen woonzorglocaties).
- Knelpunten specifieke locaties en afdelingen.
- Kwaliteitskader, inzet van extra middelen.
- Actualisering strategisch ontwikkelplan.
- Begroting 2019.

Joachim en Anna in vogelvlucht - 2018

Door Martin Westenberg, locatiemanager

1. Bewoners: de tevredenheid (volgens Zorgkaart Nederland) steeg van gemiddeld een 7.8 in 2017 naar een 8.0 in 2018 en 90% van de respondenten geeft aan de locatie aan te bevelen bij anderen. Aandachtspunten blijven de verouderde staat van het gebouw en beperkte mogelijkheden voor TV en internet, behalve over 4G. Beide aandachtspunten worden eind 2020 opgelost wanneer de nieuwbouw fase 1 wordt opgeleverd.
2. In 2018 is het nieuwe kwaliteitskader op Joachim en Anna (J&A) ingevoerd. Eind 2018 werd de aanvraag op Waalboog niveau ingediend voor extra middelen 2019, zowel voor de Waardigheid en trots middelen van waaruit mede het UIT-programma wordt bekostigd als voor de aanvraag kwaliteitsmiddelen van waaruit extra medewerkers die directe aandacht geven aan bewoners (circa 15 FTE op J&A) worden betaald (zie punt 3).
3. In 2018 werd gestart met en werven, aannemen en inwerken van woonassistenten op de afdelingen binnen J&A. Inmiddels werken op bijna alle afdelingen woonassistenten, wat zeer gewaardeerd wordt door bewoners, mantelzorgers, vrijwilligers en medewerkers.
4. Medewerkers: in 2018 lag de uitstroom van met name Verzorgende IG iets hoger dan de instroom. De arbeidsmarktproblemen ontstaan door een verhitte landelijke en regionale arbeidsmarkt zijn ook hier merkbaar. Met aandacht voor duurzaam werkplezier, opleiden en behoud van medewerkers werken we aan voldoende vaste gezichten en stabiliteit op de afdelingen.
5. Het aantal vrijwilligers op J&A nam iets af, van 300 eind 2017 naar 283 eind 2018. We merken dat voor specifieke taken vrijwilligers te vinden zijn, voor de algemene ondersteuning (zoals bij activiteiten) lijkt het animo iets af te nemen.
6. De expertafdelingen (Linde-Eik, Magnolia, Wingerd en Bosweg) timmerden in 2018 binnen De Waalboog en in zorgnetwerken hard aan de weg voor hun specifieke doelgroepen (herstelzorg en hospice, complex gedrag, geronto psychiatrie en dementie bij jonge mensen). In de regio wordt steeds vaker een beroep gedaan op J&A door ziekenhuizen, andere VVT-organisaties en het zorgkantoor voor mensen met complex gedrag een zorgvraag.
7. Bedrijfsvoering: in 2018 had de locatie op enkele afdelingen last van een lagere bezetting dan begroot, door onder meer uitbraak van MRSA, Noro en drie afdelingen die tijdelijk minder nieuwe bewoners konden opnemen door vacatures en langdurig verzuim.
8. Het meer integraal en locatiegericht werken werd op J&A ingevoerd met als resultaat dat de regie over J&A meer bij het locatieteam ligt en minder bij de ondersteunende diensten.
9. De kwaliteit van zorg was in 2018 goed geborgd op de meeste afdelingen. Op twee afdelingen, waar de personele bezetting tijdelijk minder was, is hiervoor extra aandacht geweest zodat de kwaliteit van zorg geborgd bleef.
10. De nieuwplannen hebben na de zomer van 2018 steeds concreter vorm gekregen. Inmiddels wordt medio mei 2019 wekelijks gewerkt aan de nadere uitwerking van de plannen, aanvraag bouwvergunning en voorbereiding bouw.
11. Lopende projecten op J&A waren onder meer reorganisatie facilitair bedrijf / Warm Welkom Waalboog, invulling geven aan een passend vervolg & zo thuis als maar kan, de nieuwe organisatievorm en werkwijze Krachtige Teams en Teamondersteuning met Lean technieken (zoals 5 S opgeruimd werken), de beeldschermen in de hal en Bosweg, beweeg- en beleefstuin en de kunstroute J&A.
12. Organisatie-breed werd het project duurzame inzet medische hulpmiddelen uitgevoerd (met invoering in 2019).

5 Beleid, inspanningen en prestaties

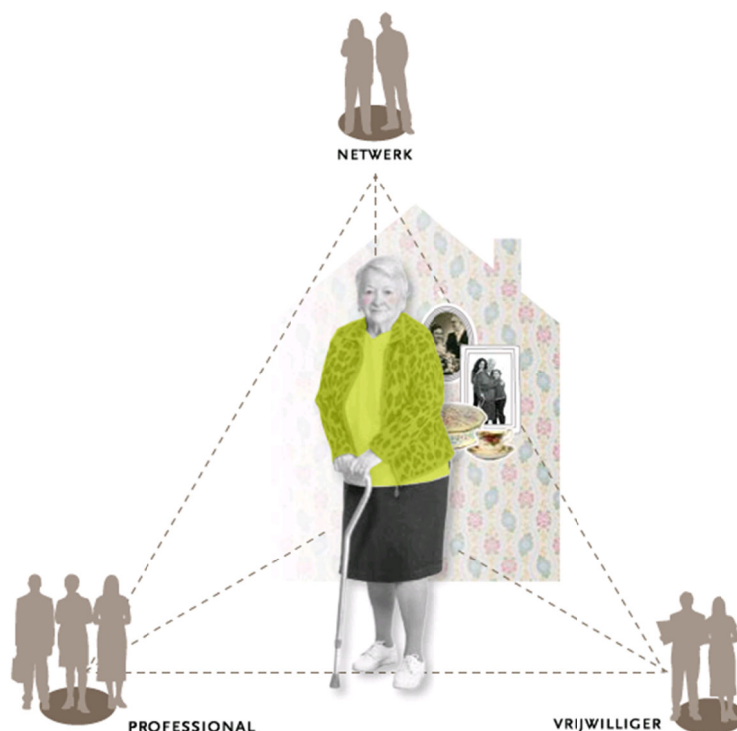
5.1 Meerjarenbeleid

De Waalboog verandert. Cliënten, hun netwerk en de wereld om ons heen vragen iets anders van ons dan een aantal jaren geleden. Ouderen blijven langer thuis wonen, komen later bij ons en mét complexere zorgvragen. Tegelijkertijd zijn er minder middelen beschikbaar. Dit vormde aanleiding om het strategisch beleid van De Waalboog te herijken. Dit heeft geresulteerd in het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018.

Motto van dat Strategisch ontwikkelplan is 'De Waalboog – zo thuis als maar kan'. Het ontwikkelplan vormde tot in 2018 de basis voor de organisatieontwikkeling van De Waalboog. De route naar de stip op de horizon – de gewenste situatie – kende twee sporen:

1. financieel herstel en professionalisering van de bedrijfsvoering, en parallel hieraan
2. organisatieontwikkeling op de langere termijn: een nieuwe rol voor De Waalboog.

Om hieraan invulling te geven is een nieuw perspectief ontwikkeld. Uitgangspunt vormt de cliënt, die met zijn of haar netwerk én de vrijwilligers in het samenspel met de professionals écht centraal staat. De organisatiestructuur wordt hierop aangepast, het primaire proces (de directe zorg en behandeling) wordt dichterbij de bewoners georganiseerd. Locatiegericht integraal management is hierbij het uitgangspunt.

In onze visie zien wij – zoals in bovenstaand figuur aangegeven – zorg en behandeling als een samenspel tussen de cliënt, het netwerk, vrijwilligers en professionals. We doen het samen, ieder vanuit zijn eigen betrokkenheid, verantwoordelijkheid en mogelijkheden. We nemen niet over, maar vullen aan, vanuit onze professionele expertise. Hierbij staat de cliënt centraal. Dit betekent dat we voor elke cliënt maatwerk leveren en zo gezamenlijk bijdragen aan het ervaren van welbevinden en de kwaliteit van hun leven. Onze kernwaarden Professioneel, Respectvol, Oprecht, Ondernemend en Verbindend (PROOV) zijn de basis voor ons handelen.

Een verdieping van de strategie

In het Strategisch Ontwikkelplan 2016-2018 waren de beleidsthema's en activiteiten gericht op financieel herstel, borgen van de basiskwaliteit van zorg en het door ontwikkelen van De Waalboog tot een duurzaam financieel gezonde en toekomstbestendige organisatie. Daar hebben we met alle collega's binnen De Waalboog veel energie in gestoken. In 2018 is gestart met een verdere verdieping van het strategisch ontwikkelplan en is de eerste aanzet gedaan voor het strategisch ontwikkelplan 2019-2021: Een passend vervolg bij De Waalboog. Dit plan is te raadplegen op de website van De Waalboog.

De zorgwereld waarin wij werken heeft te maken heeft met grote veranderingen. We moeten continu zorgen dat we daar goed bij aansluiten. Denk daarbij niet alleen aan een zorgvraag die steeds complexer wordt, het feit dat mensen steeds meer (mogen) verwachten van de zorg, de grote krapte op de arbeidsmarkt, de toenemende concurrentie, vastgoed dat meer onderscheidend wordt en een steeds belangrijker rol voor ICT en technologie. De beleidsontwikkelingen in de zorg vragen immers ook het nodige: het kwaliteitskader verpleegzorg, het kwaliteitskader palliatieve zorg, de middelen uit Waardigheid en trots (W&T), verpleeghuiszorg thuis, juiste zorg op de juiste plek, transitie- en sectorgelden, de aanstaande Wzd en aanpassing van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen, de AVG en de veranderingen in het onderwijsstelsel.

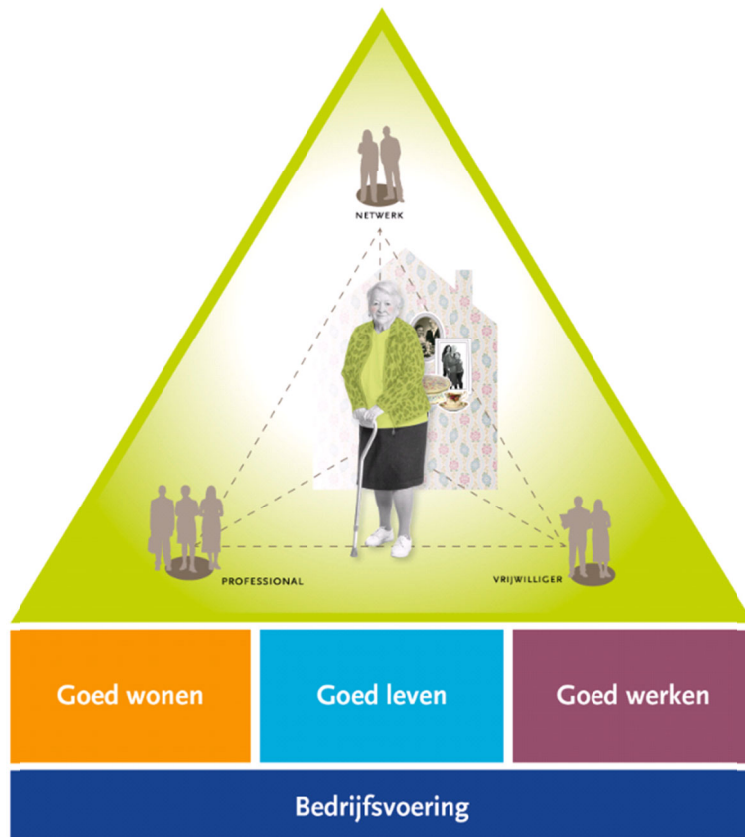
Hoe ziet en biedt De Waalboog binnen al die ontwikkelingen 'goede zorg'? Zoals verwoord in het nieuwe Strategische ontwikkelplan is verwoord: "Goede (ouderen)zorg gaat over het vinden van een passend vervolg, samen met de bewoner en de mensen om hen heen. (...) Met onze zorg en behandeling geeft De Waalboog een waardig vervolg aan wie de bewoner was en nu is. Zo goed en zo vaak als dat kan. Zo thuis als maar kan."

In de veelheid der dingen is het soms moeilijk te overzien wat we doen en waarom. Daarom is focus en samenhang tussen de onderwerpen van groot belang. In de afgelopen jaren hebben we veel ontwikkelingen in gang gezet. 'Een passend vervolg, zo thuis als maar kan' is onze hoofdlijn waarbij we drie strategische thema's onderscheiden: Goed leven, Goed wonen en Goed werken. Daarbij ondersteund door bedrijfsvoering.

Goed leven: De cliënt (bewoner) staat centraal. We luisteren goed naar de bewoner en zijn mantelzorger. Wat is belangrijk voor de bewoner voor een passend vervolg van zijn leven in de nieuwe gezondheidssituatie en de ontwikkeling daarvan in de toekomst? Hoe kunnen we daarbij ondersteunen?

Goed wonen: Vastgoed moet ondersteunend zijn om goed te leven én goed te werken bij De Waalboog. We hebben een vastgoedplan, waarmee we werken aan een eigentijdse, passende woonomgeving voor bewoners op alle locaties.

Goed werken: Dit is gericht op huidige en te werven medewerkers en vrijwilligers. Wanneer medewerkers prettig en efficiënt kunnen werken en zich optimaal ondersteund voelen, kunnen zij zichzelf ontplooiën en meer en oprechte aandacht besteden aan de bewoners. Dat draagt weer bij aan Goed leven.

5.2 Algemeen beleid verslagjaar

In het verslagjaar 2018 is gewerkt aan de uitvoering van het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018. De belangrijke onderwerpen die hierbij aan de orde zijn geweest zijn hieronder weergegeven voor de verschillende thema's:

- 'bewoners' (Goed leven);
- 'medewerkers' (Goed werken);
- vastgoed (Goed wonen);
- en 'bedrijfsvoering' (ondersteuning vormt de randvoorwaarde voor 'een passend vervolg').

Bewoners (Goed leven bij De Waalboog)

Inzage ecd

Via inzage in het zorgdossier kunnen bewoners en hun vertegenwoordigers sinds eind 2017 op elk moment via internet, op een veilige manier in hun zorgdossier of dat van hun naaste kunnen meelezen.

Scan kwaliteitskader

Deelname van alle locaties van de Waalboog aan de ontwikkeling van de scan kwaliteitskader, ontwikkeld door Vilans. Op het onderwerp kwaliteit wordt in paragraaf 5.3 van dit document nader ingegaan.

Unicity – dementie op jonge leeftijd

Het 100 netwerk is deelnemer van het Unicity project als een van de drie regio's waar een zorgprogramma wordt ontwikkeld voor mensen met dementie op jonge leeftijd met daarin een grote vertegenwoordiging vanuit De Waalboog.

Samen Mooie Momentjes Maken

Vanuit het programma Waardigheid en trots van staatssecretaris Van Rijn zijn sinds 2016 extra middelen beschikbaar gesteld. Het plan voor de inzet van deze middelen zijn verwerkt in 'Samen Mooie Momentjes Maken'. Ook in 2018 zijn met deze middelen veel Mooie Momentjes voor bewoners gecreëerd. Het geld is, in nauwe afstemming met cliëntenraad en ondernemingsraad, vooral ingezet voor het op een nieuwe manier vormgeven van de dagbesteding waarbij de wensen en mogelijkheden van de cliënt centraal staan en in samenwerking met mantelzorgers en vrijwilligers zinvolle dagbesteding wordt vormgegeven. Het project heeft mooie resultaten laten zien. Op elke locatie is in 2018 het plan Samen Mooie Momentjes Maken afgerond. Het traject wordt vervolgd door een integraal plan per locatie in 2019.

Mantelzorg bij De Waalboog

Er is een aantal mooie dingen gebeurd die het contact met familie vooruit helpen. Er kan hierdoor meer openheid en ruimte komen in het contact tussen team en familie. Losser komen van vaststaande ideeën (familie is zo, een verpleeghuis is zo) en met open oog en oor het contact aangaan. Daardoor kan het leven van de bewoner, ondanks ziekte, wat makkelijker doorlopen op een manier die bij hem of haar en zijn of haar naasten past.

Nieuwe initiatieven en werkwijzen

Met Waardigheid-en-trots-middelen zijn er op de locaties verschillende nieuwe initiatieven en werkwijzen gestart. De locaties maakten eigen keuzes in waar ze mee aan de slag gingen. Een paar voorbeelden.

Huisbezoek: voorafgaand aan een verhuizing gaan 1 of 2 medewerkers bij de iemand thuis op bezoek om kennis te maken met diegene en diens netwerk. Dat brengt nabijheid, vertrouwen, elkaar makkelijk weten te vinden bij vragen.

Verbindingsgesprek: een week of 8 na verhuizing komen familie en vrienden van een bewoner samen met mensen van het team om samen te kijken hoe de dingen die mensen samen deden met de bewoner door kunnen lopen. Het slecht de drempel naar het verpleeghuis en kan veel begrip geven over het ziektebeeld.

Communicatiemiddelen: om familie verder te betrekken zijn er op sommige plekken digiborden gekomen en op andere afdelingsborden. Ook maken teams toenemend gebruik van familienet om te communiceren met de mensen rondom de bewoner.

Uitleen: (ook wel: dementheek) dit is een plek waar mantelzorgers en anderen terecht kunnen voor allerlei spelmaterialen om het contact met hun naaste te veraangename, waar dat door ziekte soms moeizamer werd.

Beleid t.a.v. mantelzorgers en vrijwilligers: dit is concreter en toepasbaar gemaakt voor teams, zodat zij kunnen bepalen waarmee zij aan de slag gaan.

Scholing nieuwe leerlingen: om hen direct vertrouwd te maken met de kijk van familie en de basis te leggen voor een laagdrempelig contact.

Familiebijeenkomsten

Op afdelingen en locaties worden met enige regelmaat familiebijeenkomsten georganiseerd. Soms voor de gezelligheid en verbinding, soms om nieuwe ontwikkelingen te bespreken. Zo zijn er op alle locaties waardevolle bijeenkomsten belegd over het verbeteren van kwaliteit en de wensen van familie hierbij, en over Warm Welkom Waalboog - de veranderingen in de facilitaire sfeer, zoals restaurant, receptie, brasserie, tuinen en schoonmaak.

Inspectiebezoek Nijvelt

Op 15 augustus 2018 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) op Nijvelt een inspectie gedaan met als onderwerpen 2019 infectiepreventie en antibioticabeleid. Over het algemeen concludeerde de IGJ dat Nijvelt aan de meeste normen op het gebied van infectiepreventie en antibiotica beleid voldoet, maar op enkele getoetste onderdelen echter nog in onvoldoende mate aan de norm, namelijk:

Uitvoering

- Medewerkers dragen kleding volgens de richtlijn.
- Medewerkers reinigen en desinfecteren volgens de richtlijn.

Regie zorg

- De specialist ouderen geneeskunde heeft een antibioticabeleid opgesteld voor de instelling.

Hierop zijn acties uitgezet, waarover is gerapporteerd aan de IGJ. De IGJ heeft een stijgende lijn in het uitvoeren van de verbetermaatregelen gesignaleerd en vertrouwt erop dat we deze lijn vasthouden. Dit toezicht is dan ook afgesloten.

Wat kan beter?

Veranderingen in contact met familie vragen om een doorleefd perspectief en langzame en gestage beweging in teams en organisatie. In gang gezette zaken ook volgen en doorontwikkelen: koers houden.

HKZ-audit

Op 9 en 10 oktober 2018 heeft de HKZ-audit plaatsgevonden. De externe audit is positief verlopen, met uitzondering van een verbeterpunt wat betreft de BHV-bezetting. Begin januari 2019 hebben we aangegeven welke maatregelen genomen zijn en worden, wat voldoende is gevonden. Bij de volgende HKZ-audit op 10 oktober 2019 wordt er opnieuw naar gekeken.

Kwaliteitskader verpleeghuiszorg

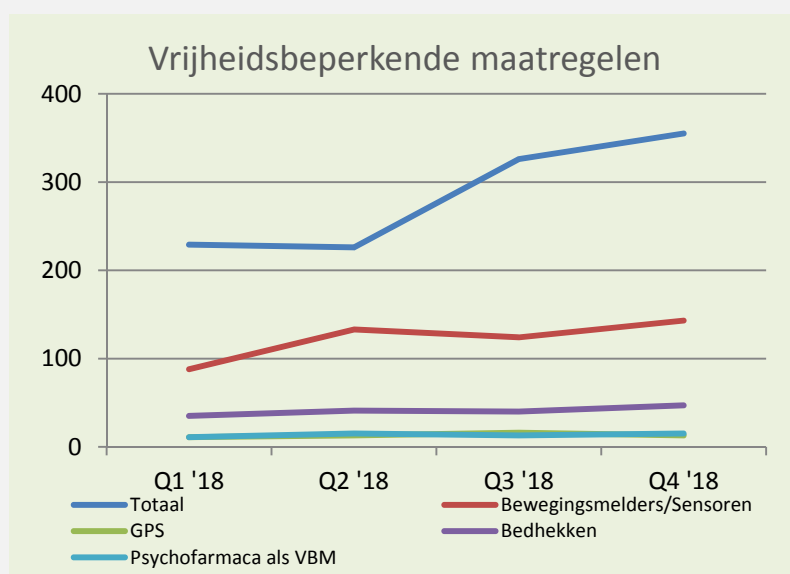
Begin 2017 is het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg van het Zorginstituut Nederland verschenen. Vanuit de verplichtingen vanuit het Kwaliteitskader zijn op de website van De Waalboog gegevens gepubliceerd over de personeelssamenstelling en zijn kwaliteitsgegevens aangeleverd aan het Zorginstituut. Voor het einde van het jaar 2018 is het Kwaliteitsplan 2019 vastgesteld. Het onderwerp kwaliteit is in paragraaf 5.3 van dit verslag verder uitgediept.

Wet Bopz/Wet zorg en dwang (Wzd)

Wzd

Per 1 januari 2020 treedt de Wzd in werking. In 2018 en met name in 2019 bereiden we ons voor op de implementatie hiervan binnen De Waalboog. De cliënt heeft hierdoor een betere rechtsbescherming. Met ons 'nee, tenzij-beleid' hebben we al in de geest van de wet zorg en dwang gewerkt. De Wzd vraagt echter betrokkenen en meer tijd voor het doorlopen van het stappenplan bij onvrijwillige zorg. We moeten veel professionals in diverse rollen aan ons binden (in- en extern). Het samenwerkingsproces moeten we zo inrichten dat rollen en verantwoordelijkheden juist zijn belegd en tijdig worden ingeroepen. Financiering voor de extra inzet van professionals hiervoor is nog niet geregeld vanuit de overheid. De implementatie voer De Waalboog in samenwerking met organisaties in de buurt uit, conform een implementatieplan.

Vrijheidsbeperkende maatregelen

In bovenstaande grafiek zijn gegevens weergegeven over de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. Met invoering van de Wzd zal deze er waarschijnlijk anders uit komen te zien. Alleen psychofarmaca, die niet volgens een richtlijn zijn voorgeschreven en maatregelen die de bewegingsvrijheid beperken zijn in ieder geval onvrijwillige zorg (de nieuwe term). Andere maatregelen zijn alleen onvrijwillige zorg bij bezwaar of verzet. Daarom zullen de aantallen waarschijnlijk afnemen. Het inzetten van onvrijwillige zorg vraagt een omvangrijkere procedure (stappenplan) met meer overleg en inschakeling van niet bij de zorg betrokken interne en externe deskundigen dan onder de Wet Bopz.

Bopz-scholing op zorgmedewerkers

In 2018 is op de zorgafdelingen met Bopz-erkenning weer Bopz-scholing uitgevoerd door de betrokken specialist ouderengeneeskunde. Hiervoor is een up to date presentatie gebruikt en zijn er casussen behandeld. De commissie vrijheidsbeperkende maatregelen heeft navraag gedaan naar de uitvoering hiervan, wat positief heeft gewerkt.

E-learning Vrijheidsbeperkende maatregelen

Per 4 juli 2018 is een e-learning opengesteld. Deze is verplicht voor zorgmedewerkers op alle PG afdelingen om eens per 3 jaar te doen. Dit is een toevoeging bij de jaarlijkse Bopz-scholing per afdeling door de betrokken specialist ouderengeneeskunde.

Monitoring grondslag voor opname PG

De meeste bewoners op PG afdelingen worden opgenomen op basis van artikel 60 van de Wet Bopz. Zij tonen geen bereidheid voor opname en geen bezwaar. Voor bewoners die met een andere grondslag zijn opgenomen is meer aandacht nodig voor de grondslag en of die nog van toepassing is. IBS en RM kunnen verlopen bijvoorbeeld. Om dit extra te monitoren en zo nodig actie te kunnen ondernemen krijgen de Bopz-arts en de eerste geneeskundige voortaan elk half jaar automatisch een rapport van alle bewoners die niet zijn opgenomen onder artikel 60 (momentopname). Dit is gestart op 1 december 2018 en helpt de rechtsbescherming van betreffende bewoners extra goed te waarborgen.

Brandveiligheid bij afzondering

Niet in alle gevallen kan iemand die in een kamer is afgezonderd zelf de deur openmaken bij brand. Mede door signalering vanuit de commissie vrijheidsbeperkende maatregelen is hier actie op ondernomen. Inmiddels zijn de time-outkamer op de Wingerd en alle bewonerskamers op één van de afdelingen op de Bosweg voorzien van automatische ontsluiting bij brandalarm.

Medewerkers (Goed werken bij De Waalboog)

Speerpunten personeelsbeleid

In 2018 zijn de volgende speerpunten voor personeelsbeleid vastgesteld:

- **Duurzame inzetbaarheid:** Er is een breed programma vastgesteld met maatregelen om duurzame inzetbaarheid te vergroten, met onder andere een meer op preventie gerichte aanpak van arbodienst, bewustwording medewerkers en leidinggevendenden, opleiden en ontwikkelen van medewerkers, diverse ondersteunende activiteiten zoals ergo-coaching, budgethulpverlening, mantelzorgregelingen, etc.
- **Opleiden en ontwikkelingen.** Voor de korte termijn vooral gericht op betere facilitering van basis opleidingen voor leerlingen in zorgfuncties.
- **Programma “De Waalboog als aantrekkelijke werkgever”,** vooral gericht op werving en behoud van medewerkers
- **Organisatieontwikkeling.** Hierin staan twee ontwikkelingen centraal:
 - Reorganisaties ondersteunende diensten
 - Ontwikkelen van krachtige teams, leiderschap en teamondersteuningsplannen

Reorganisaties ondersteuning

Vanuit de wens om diensten kwalitatief te verbeteren en efficiënter in te richten zijn voor de ondersteunende diensten Vastgoed en Facilitair, behandelsecretariaat en Financiën en Control reorganisatieplannen opgesteld. In 2018 heeft de implementatie van de reorganisatie van de dienst Financiën en Control plaatsgevonden (inclusief Zorgadministratie). In 2018 is de verdere uitwerking van het reorganisatieplan van Facilitair & Vastgoed gerealiseerd, waarvan de implementatie in 2019 plaatsvindt. Voor het behandelsecretariaat is in 2018 gestart een reorganisatieplan, welke in 2019 is vastgesteld en wordt geïmplementeerd. De ondernemingsraad en de cliëntenraad zijn betrokken bij de organisatieveranderingen. De reorganisatie als gevolg van het per mei 2018 opzeggen door de congregatie SCJ van de dienstverleningsovereenkomst voor de locatie Heilig Hartklooster te Asten is inmiddels afgerond.

Ontwikkelen van krachtige teams, leiderschap en teamontwikkeling

In 2018 zijn verdere stappen gezet in de ontwikkeling van krachtige teams, leiderschap en teamondersteuningsplannen. De ontwikkeling van krachtige teams is vooral gericht meer regelvrijheid voor medewerkers, waarbij ze zelf meer regie hebben bij de uitvoering van de zorg die past bij de individuele wensen van cliënten. Dit wordt ontwikkeld conform de principes van Rijnlands organiseren. In 2018 zijn een aantal teams van start gegaan met de voorbereiding voor ontwikkeling naar krachtige teams. In het traject leiderschap en teamontwikkelingsplan zijn ondersteunend en dienend bij de ontwikkeling naar krachtige teams.

Good Habitz

In 2018 heeft De Waalboog een online trainingsmodule aangeschaft: Good habitz. Dit online trainingsprogramma heeft een breed aanbod aan online trainingen. Het doel van het aanbod van Good Habitz is om iedere medewerker, vrijwilliger of mantelzorger de mogelijkheid te geven om zich op een toegankelijke en makkelijke wijze te verdiepen en te trainen in uiteenlopende onderwerpen. Het is een aanvulling op bestaande opleidingen. Medewerkers zijn vrij om te kiezen in welke onderwerpen hij zich wil verdiepen, maar het kan ook zijn dat in overleg tussen leidinggevende en medewerker de afspraak wordt gemaakt dat bepaalde trainingen gevolgd gaan worden (individueel of in groep), dit binnen de huidige procedures ten aanzien van opleidingen.

Integriteit

De bestaande gedragscode voor medewerkers is herzien. Belangrijkste redenen om de code te herzien was dat het integriteitsbeleid vraagt om het meer expliciet opnemen van een aantal aan integriteit gerelateerd onderwerpen en het toenemend gebruik van social media en mobiele devices dat vraagt om het duidelijker vastleggen wat wel en niet mag. Daarnaast is in 2018 een klokkenluidersregeling vastgesteld.

Vastgoed (Goed wonen bij De Waalboog)

In 2018 is het strategisch vastgoedplan geactualiseerd en bijgesteld. Met de herinrichting van onze vastgoedportefeuille de komende jaren willen we ons woningaanbod beter laten aansluiten bij de woonwensen van bewoners en ontwikkelingen in de markt. Op deze manier willen we bewoners beter faciliteren bij het bieden van een passend vervolg van hun leven. Dat doen we zo thuis als maar kan.

Eén van de grootste projecten die hieruit voort komt is de nieuwbouw van Joachim en Anna. Al voor 2018 hebben we hier de eerste voorbereidingen voor getroffen. In 2018 hebben zij een haalbaarheidsonderzoek en een financiële verkenning van de huisvestingsplannen in de vorm van een zogenaamde businesscase vastgoed uitgevoerd. De Waalboog heeft hierbij ondersteuning gehad van Bouwmanagementbureau Van Aarle de Laat. De uitkomsten van de onderzoeken waren positief, waardoor we de komende jaren dit nieuwbouwplan gefaseerd kunnen gaan realiseren.

Andere ontwikkeling uit het Strategisch vastgoedplan 2019-2023 zijn dat we de komende jaren een aantal nieuwe locaties in Nijmeegse wijken gaan realiseren. Dat doen we in samenwerking met woningbouwcorporaties en de gemeente. Zo dragen we bij aan de visie dat mensen in hun eigen omgeving oud kunnen worden met gepaste woon- en zorgvoorzieningen. Ook doen we afstand van enkele verouderde panden. We willen niet langer al ons vastgoed in eigendom hebben, maar via huur flexibel in kunnen spelen op ontwikkelingen in de markt. Zo krijgen de locaties St. Jozefklooster, de hoogbouw van Nijveelt en Villa Villandry in 2019 nieuwe eigenaren omdat ze op termijn niet geschikt zijn voor rendabele zorg. Tegelijkertijd gaat De Waalboog deze locaties eerst terughuren, totdat nieuwe woonruimten voor de bewoners beschikbaar zijn. De Honinghoeve en de laagbouw van Nijveelt blijven eigen Waalboog-locaties die in een latere fase aanpassingen krijgen.

Bedrijfsvoering (randvoorwaarden en ondersteuning voor 'een passend vervolg' bij De Waalboog)

Informatieveiligheid/ AVG

Er is hard gewerkt om de Waalboog organisatie AVG-proof te maken. Er zijn goede stappen gezet door de aanstelling van een functionaris gegevensbescherming (FG) en het bieden van de mogelijkheid om datalekken te kunnen melden.

De bewustwordingscampagne heeft goed gewerkt en zal de komende jaren worden voortgezet.

Calamiteitenplan

Het calamiteitenplan dat dateert van 2015 is geactualiseerd. Hierdoor zijn de risico's beter in beeld.

Programmamanagement

Omdat er, als gevolg van onze grote ambitie, vele projecten lopen is de behoefte ontstaan om hiervoor een regiegroep te formeren die in staat is om op afgewogen wijze nieuwe projecten al dan niet te laten starten en de voortgang van de lopende projecten te monitoren.

ICT-organisatie

In 2018 is besloten om de samenwerking met Kalorama te stoppen op het gebied van ICT-dienstverlening. De hiermee gepaard gaande ontvlechting van de ICT-diensten vergde een herinrichting van ons servicemanagementsysteem Topdesk. Deze herinrichting is succesvol verlopen en wordt in 2019 uitgebreid met een selfservice portaal.

Vanuit de visie met betrekking tot de inrichting van de ICT-organisatie en vooruitlopend op de geplande bouwactiviteiten bij Joachim & Anna is het Datacenter aldaar verplaatst naar UMC Radboud. Dit project is succesvol verlopen.

Procesverbeteringen

Vanuit een organisatiebreed project is er gewerkt aan een verbetering van de Zorgadministratieprocessen. Ten behoeve hiervan zijn er diverse aanpassingen doorgevoerd in de inrichting van Cura.

Verder heeft het cliëntenportaal CSS in Cura het daglicht gezien, nadat er afscheid is genomen van het PGO Quli.

Verbetering van de ICT infrastructuur

Het afgelopen jaar hebben we alle werkplekken voorzien van Nieuwe Thin Clients en beeldschermen. Hierdoor is de kwaliteit van de werkplek weer op het professioneel niveau gebracht. Tevens zijn alle mobiele telefoons vervangen.

Met betrekking tot de vaste telefonie is er weer een stap gezet in de overstap naar Voice-over-Internet (VOIP) door het St Jozefklooster aan te sluiten op de algemene VOIP-telefooncentrale. Op de locaties Nijevelt en Joachim is de WIFI infrastructuur vernieuwd waardoor er weer sprake is van een goede dekking om overal goed te kunnen werken.

Integriteit

In 2018 is gevolg gegeven aan de integriteits sessie 2017 voor MT-leden, zorgmanagers en leidinggevenden gehouden. Aan de hand van een spel zijn dilemma's besproken en is gediscussieerd over hoe om te gaan met verschillende integriteitsonderwerpen.

Sociaal jaarverslag 2018

De medewerkersvertrouwenspersoon heeft verslag uitgebracht over het jaar 2018 (sociaal jaarverslag). In dat jaar is opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit het sociaal jaarverslag 2017. De vertrouwenspersoon heeft in 2018 veel tijd besteed aan voorlichtende taken. Naast voorlichting over de plek van de vertrouwenspersoon binnen het beleid ongewenste omgangsvormen en de klachtenprocedure hieromtrent, is ook aandacht geweest voor integriteit, zodat medewerkers weten dat er een meldingsplicht bestaat wanneer men een misstand of integriteitskwestie signaleert binnen de organisatie.

Nijeveld – ontwikkelingen in 2018

Door Toos Smulders, locatiemanager

- Algemeen:

Trots op het sterke “wij gevoel” op de locatie. Mensen werken goed samen en er is echt een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Er is een goede samenwerking met zowel mantelzorgers als vrijwilligers. Trots op het positieve effect van de inzet van woonassistenten. Wordt zeer gewaardeerd door bewoners, familieleden, vrijwilligers en overige medewerkers. Daarnaast trots op het huisbezoek wat breder gaat worden ingezet op de verschillende locaties en wat op Nijeveld is ontwikkeld in de Proeftuin (Mantelzorger aan zet).

- Integraal locatiemanagement:

Ook op Nijeveld is er invulling gegeven aan integraal locatiemanagement, met als gevolg twee vormen van overleg: het locatieoverleg (integraal en multidisciplinair van samenstelling waar alle locatiegebonden zaken worden besproken) en het Breed Beraad (voor iedereen van de locatie om ontwikkelingen uit te wisselen en ook juist afdelingen de ruimte te geven anderen over hun ontwikkelingen te informeren).

- Relatie met de burens:

Er zijn meerdere groepen mensen gehuisvest op één locatie – naast bewoners van De Waalboog:

De Driestroom: ongeveer 20 bewoners met een verstandelijke beperking, waarmee wordt samengewerkt en waarmee ook enkele activiteiten in gezamenlijkheid worden gedeeld.

Studenten: vijf studenten wonen op Nijeveld en zij verlenen allerlei diensten voor de bewoners.

20 stathouders waarmee goede afspraken bestaan en waarvan een aantal ook werkzaam zijn als vrijwilliger.

- Krachtige teams

Op Nijeveld is enthousiasme voor de ontwikkeling naar krachtige teams, één team is gestart als koplopersteam.

- Lean:

Meerdere teams zijn gestart met het leanprogramma.

- Uitleen:

Er is een Uitleen (‘dementheek’) geopend op Nijeveld waar bewoners, vrijwilligers en familieleden spullen (spellen, boeken en films) kunnen zien en lenen om te gebruiken in het contact met bewoners. Deze Uitleen wordt gerund door en bestaat dankzij de inzet van vrijwilligers.

- IGJ:

Er heeft een onaangekondigd inspectiebezoek plaatsgevonden, gericht op infectiepreventie en antibiotica resistentie. Dit met een positief resultaat. Wel waren er enkele aandachtspunten die zijn uitgewerkt in een plan.

- Strategisch huisvestingsplan:

In het in 2018 opgestelde Strategisch vastgoedplan is het voornemen opgenomen om een aantal aanpassingen door te voeren om laagbouw Nijeveld toekomstbestendig te maken.

- Financieel:

Op Nijeveld zijn we ruim binnen de financiële kaders gebleven en hebben we een ruime bezetting weten te realiseren (>100%). Het ziekteverzuim was in 2018 structureel aan de (te) hoge kant.

5.3 Algemeen kwaliteitsbeleid

Kwaliteitsmanagementsysteem

De Missie en Visie van onze organisatie vormen het uitgangspunt van het kwaliteitsbeleid van De Waalboog. We laten ons periodiek toetsen door externe auditors ten opzichte van de HKZ norm. De Waalboog is HKZ-gecertificeerd voor de locaties Joachim en Anna, de dagbehandeling Villa Villandry, woonzorgcentrum Nijeveld, St. Jozefklooster en De Honinghoeve. In het verslagjaar heeft een externe audit plaatsgevonden door de uitvoerende organisatie Lloyd's Register Quality Assurance. Deze audit is één van de middelen om te werken aan het realiseren van verdere kwaliteitsverbetering. Het continu verbeteren staat centraal in het kwaliteitsbeleid. Plannen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van vastgestelde doelstellingen wordt door een systeem van Planning & Control (P&C) in de organisatie geborgd. Monitoring vindt plaats door interne metingen, interne audits, externe audits (certificering door Lloyds) en onderzoeken die door externe bureaus worden uitgevoerd.

Cliënttevredenheid

De cliënttevredenheid is op verschillende manieren gemeten. Een van de manieren is het afnemen van 'nazorgvragenlijsten', waarmee gevraagd wordt hoe cliënten en/of eerste contactpersonen de zorg- en dienstverlening hebben ervaren. De enquête wordt verstuurd drie weken na zorgbeëindiging. De rapportage laat belangrijke positieve resultaten zien. Cliënten en vertegenwoordigers hebben zich over een groot aantal onderwerpen positief uitgelaten. Ook bij de open vragen zijn veel waarderende woorden 'gesproken'.

De Net Promotor Score is in oktober 2018 met 34,2 iets hoger dan de score in maart 2018 (30,2). Als dit beschouwd zou worden als een rapportcijfer, wat niet de bedoeling is van de NPS, dan komt de gemiddelde score in oktober 2018 uit op een 8,2 en die in maart 2018 op een 7,8)

Naast positieve zaken laten de resultaten ook belangrijke verbeterpunten zien. Deze hebben te maken met: passende en voldoende activiteiten, voldoende activiteiten, onderlinge omgang, schoonmaak, voldoende personeel en genoeg tijd voor de bewoner. Daarnaast zijn als aandachtspunt aangemerkt hulp bij het eten, maaltijden en gezelligheid. Het is opvallend dat de respondenten zich negatief uiten over de wasverzorging. In eerdere evaluaties werden zelden of nooit opmerkingen gemaakt over de kwaliteit van de kledingverzorging en zoekgeraakte kleding. Het item kledingverzorging wordt nader onderzocht op mogelijke verbeteringen.

De individuele vragenlijsten worden na binnenkomst gescand en naar de zorgmanager van de betreffende afdeling gestuurd. Hiermee vindt directe feedback plaats van positieve punten en verbeterpunten en kan de zorgmanager zo nodig direct maatregelen nemen. Daarnaast vormende verbeterpunten onderwerp van de Waalboogbrede verbeterprojecten.

Zorgkaart Nederland wordt landelijk steeds meer gezien als een belangrijk instrument om cliënttevredenheid te meten. Via de website en het cliëntenblad wordt gewezen op de mogelijkheid om de waardering op Zorgkaart achter te laten. Gemiddeld scoort De Waalboog voor de verschillende locaties een 7,9 op Zorgkaart. Vorig jaar was dit 7,5.

Klachten

Binnen De Waalboog is een (interne) cliëntenvertrouwenspersoon werkzaam. Hier kunnen bewoners en familieleden terecht met klachten en suggesties voor verbetering van de zorg- en dienstverlening. In het verslagjaar zijn door de Cliëntenvertrouwenspersoon 32 klachten behandeld. Hiermee is het aantal klachten vergelijkbaar met het jaar ervoor toen 33 klachten zijn ingediend. De categorieën die vijf of meer meldingen hebben, zijn bejegening, eigen regie, communicatie en informatie, nakomen van afspraken en persoonlijke eigendommen. Het merendeel van de afgesloten klachten is naar tevredenheid van de klachtindieners afgehandeld. De Waalboog is aangesloten bij De Geschillencommissie Verpleging Verzorging en Thuiszorg. Er zijn geen geschillen ingediend bij de commissie.

Kwaliteitsplan en -jaarverslag

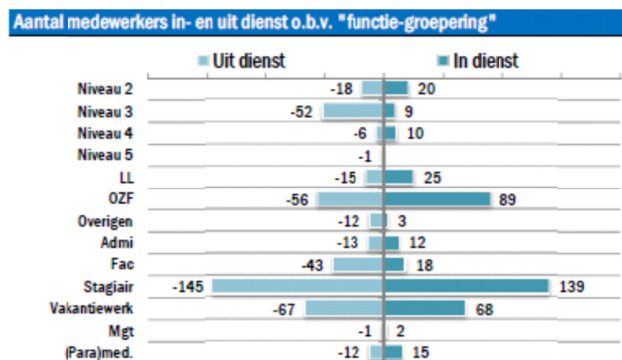
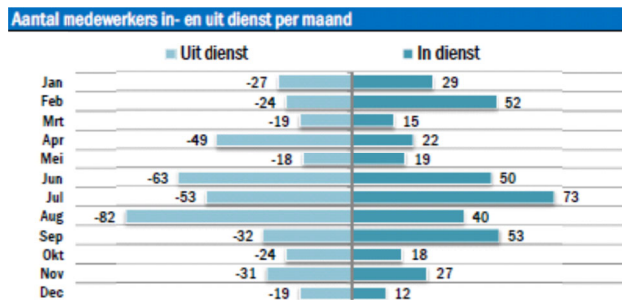
Voor 2018 is een kwaliteitsplan opgesteld, in lijn met het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg. Over 2018 wordt een kwaliteitsjaarverslag gepubliceerd.

In bijeenkomsten per locatie met betrokkenen is voor 2019 een Kwaliteitsplan opgesteld met acties zowel op centraal niveau als deelplannen per locatie. Andere input hiervoor was de evaluatie van het kwaliteitsplan 2018 en een evaluatie van Vilans van de implementatie van het kwaliteitskader.

5.4 Personeelsbeleid

Arbeidsmarkt en werving personeel

Ook De Waalboog is al in 2017 de krapte op de arbeidsmarkt gaan merken. In 2018 heeft deze trend zich doorgezet. Met name voor de functies verzorgende IG en verpleegkundigen niveau 4 en 5 zijn er sectorbreed tekorten. Door uitstroom van medewerkers en onvoldoende instroom om dit te compenseren ontstonden er moeilijk te vervullen vacatures. In onderstaand overzicht staan de in- en uitstroom van medewerkers over de verschillende maanden en over de verschillende functies weergegeven.

Met name bij niveau 3 is er sprake van een forse netto uitstroom. Dit wordt met name opgevangen door functiedifferentiatie (netto instroom bij OZF ('overige zorgfuncties'), met name woonassistenten).

Met het programma "de Waalboog als aantrekkelijke werkgever" zijn maatregelen genomen voor behoud en werving van medewerkers. In dit programma is onder andere opgenomen: het aanstellen van een recruiter, intensivering van opleidingen, passende arbeidsvoorwaarden en faciliteiten voor leerlingen, samenwerking in de regio en mobiliteit van medewerkers.

Netwerken spelen in de huidige arbeidsmarkt een steeds voornamere rol. De Waalboog is betrokken bij de werkgeversnetwerken WZW, de Werkgeverij en DNA.

Sociaal plan

Voor de reorganisaties van de ondersteunende diensten en de afbouw van het Heilig Hartklooster te Asten is met de vakbonden een sociaal plan overeen gekomen voor de periode 2017-2019. Uitgangspunt is dat medewerkers zoveel als mogelijk van werk naar werk worden geholpen. Daarnaast wordt medewerkers de mogelijkheid geboden om gebruik te maken van een vroegtijdige vertrekregeling om daarmee de mobiliteit te stimuleren.

Vrijwilligers bij De Waalboog

Ondanks het feit dat het voor organisaties steeds lastiger is om vrijwilligers te vinden, is het De Waalboog gelukt om van 513 vrijwilligers door te groeien naar 520 vrijwilligers. De doelgroep vrijwilligers is aan het veranderen. Doordat men langer moet blijven werken melden zich minder gepensioneerden aan. Als gevolg van de participatiemaatschappij en het vervallen van de sociale werkplaatsen zijn er steeds meer mensen die buiten de reguliere arbeidsmarkt vallen en via vrijwilligerswerk hun steentje bijdragen. Dit vraagt extra tijd en begeleiding van medewerkers en vanuit de organisatie ondersteuning in de omgang met deze vrijwilligers. De Waalboog gaat uit van de wensen en mogelijkheden van vrijwilligers en sluit deze aan bij de vragen die er in de organisatie liggen. Naast een succesvolle werving en selectie is het behoud van vrijwilligers essentieel voor een mogelijke groei. Hierin is De Waalboog succesvol door de goede begeleiding van vrijwilligers door o.a. de medewerkers dagbesteding, coördinatoren en begeleiders van de beweging en geestelijke verzorging. Alle vrijwilligers hebben een vast aanspreekpunt op de werkplek.

Er zijn in 2018 twee scholingen aangeboden aan vrijwilligers: 'ondersteuning bij eten en drinken' en 'omgaan met grensoverschrijdend gedrag'. Daarnaast kunnen vrijwilligers sinds september 2018 gebruik maken van Good Habitz – scholing middels e-learning.

Ziekteverzuim

Het verzuim bedroeg gemiddeld 7,7%, een stijging ten opzichte van het jaar ervoor (6,7%). Het ziekteverzuim was vooral begin 2018 erg hoog, o.a. door de griepgolf. Gedurende het jaar zijn verschillende gerichte maatregelen genomen (o.a. begeleiding leidinggevenden, frequent verzuimgesprekken, gerichte aandacht voor langdurig verzuim, administratieve verbeteringen, etc.) om het ziekteverzuim terug te dringen. Gedurende 2018 is het plan duurzame inzetbaarheid opgesteld, wat de basis is voor het verhogen van duurzame inzetbaarheid voor de komende jaren. De eerste cijfers van 2019 laten de positieve effecten hiervan zien.

5.5 Toekomstparagraaf

De toekomst gaat veel vragen van de kwaliteit en ontwikkelkracht van De Waalboog. De wereld van de ouderenzorg is sterk in beweging. Hierbij is al stil gestaan in paragraaf 5.1 van dit document. Eigen regie van de cliënt – in samenspraak met mantelzorg en vrijwilligers – en welbevinden staan steeds meer voorop. De zorgvraag van mensen verandert, waarbij sprake is van een steeds grotere diversiteit aan wensen en behoeften. De instroom van nieuwe bewoners is minder vanzelfsprekend dan in het verleden. Minder snel wordt een verblijfsindicatie afgegeven waardoor nieuwe bewoners op een later moment bij ons komen wonen, de zorg daardoor complexer en de gemiddelde verblijfstijd korter. Het aantal crisisplaatsingen is toegenomen. Ook in financieel opzicht ontstaan er meer onzekerheden. De normatieve huisvestingscomponent wordt op termijn onderhandelbaar. De algehele verwachting is dat scheiden van wonen en zorg ook voor de hogere ZZP's ingevoerd gaat worden. Flexibiliteit en innovatie worden steeds belangrijker om goed en tijdig te kunnen anticiperen op bovengenoemde ontwikkelingen.

Door 'een passend vervolg' te bieden aan mensen met ouderdomsproblematiek wil De Waalboog haar rol als zorgorganisatie met toegevoegde waarde invullen en neerzetten. Hiervoor is van belang dat we de bewoner en zijn verhaal goed kennen en zijn of haar behoeftes. Samen met de mensen om hem heen, met onze vrijwilligers en medewerkers geven we op passende wijze invulling aan het vervolg van zijn leven. Op een manier die passend is voor die individuele bewoner. Dat vraagt om maatwerk van ons als De Waalboog. De kennis en ervaring van onze professionals zetten we hier optimaal voor in. Dat doen we met realistisch optimisme.

In 2018 is verder invulling gegeven aan de vernieuwing en de aanpassing van de bedrijfsvoering. Met de start van de invoering van integraal locatiemanagement in 2018 kunnen we beter, sneller en flexibeler sluiten bij de vragen en behoeften van de bewoners van De Waalboog.

Met een transformatie van de organisatie wordt een ontwikkeling gemaakt naar het geven van meer eigenaarschap aan de teams met bijbehorende bevoegdheden. Teams krijgen hiermee eigen regie en regelruimte. Het Rijnlands gedachtegoed van Jaap van der Mei wordt hierbij als uitgangspunt genomen als basis voor de ontwikkeling naar krachtige teams. Teams, waarbij eigenaarschap en vakmanschap belangrijke begrippen zijn. In 2018 werd deze ontwikkeling verder begeleid. De nadrukkelijke opgave hierbij is, conform het strategisch ontwikkelplan, de ondersteunende processen efficiënter en effectiever in te richten ten behoeve van de krachtige teams. De ondersteuning van de vernieuwde werkwijzen van integraal management met informatiesystemen en applicaties is daarbij een grote opgave gebleken en zal in de komende jaren nog forse investeringen vragen.

Door te starten met onder andere het project Tech@doptie worden voorbereidingen getroffen om technologie in de toekomst makkelijker faciliterend en onderdeel te laten zijn van de zorgprocessen.

Plannen voor nieuwbouw op de locatie Joachim en Anna worden verder uitgewerkt. Dit zal resulteren in forse investeringen waarvoor financiering gevonden moet worden. Daarnaast wordt samen met andere partijen gewerkt aan het realiseren van een aantal kleinschalige woonzorgprojecten in wijken van Nijmegen met weinig voorzieningen. Concreet gaat het om de projecten Doddendaal, Vossenlaan, St. Agnetenweg en Nijmegen-Noord. Hierbij wordt de vastgoedontwikkeling bij een andere partij gelegd.

In 2018 is uitvoering gegeven aan het Kwaliteitsplan 2018 dat is opgesteld naar aanleiding van het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg. Het recent verschenen Programma Kwaliteit Verpleeghuiszorg 'Thuis in het verpleeghuis' van minister De Jong ligt in lijn hiermee.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt als aanleiding gezien om het beleid ten aanzien van informatiebeveiliging en privacy verder aan te scherpen. In dit kader wordt ook een Functionaris Gegevensbescherming aangesteld.

Aantrekkelijk werkgeverschap is een thema dat nadrukkelijk in 2018 op de agenda staat. Alles wordt er aan gedaan om de tevredenheid van medewerkers te vergroten en om voor medewerkers een fijne en boeiende werkgever te zijn en hiermee het aantal vacante functies te reduceren. Ook is bevorderen van duurzame inzetbaarheid een belangrijk aandachtspunt.

Het jaar 2018 in beeld - St. Jozefklooster

Door Elina Eker, locatiemanager

- *Wat zijn de hoogtepunten (en tegenvallers) geweest binnen jouw locatie/dienst/afdeling /bedrijfs-onderdeel/aandachtsgebied?*

Successen; In het laatste kwartaal veel inspanningen gericht op herstel, continuïteit en stabiliteit. Aanstellingen en uitbreiding van teams met nieuwe goed gekwalificeerde medewerkers.

Tegenvallers; veel wisselingen in personele formatie. Hierdoor hebben sommige bewoners tijdelijk helaas geen vast aanspreekpunt gehad.

- *Op welk resultaat ben je trots?*

Ondanks de vele uitdagingen die er waren, spannen medewerkers, mantelzorgers en vrijwilligers zich elke dag weer in om voor bewoners zo fijn mogelijk te laten zijn. Er is een grote bereidheid en saamhorigheid.

- *Meer algemeen: welke veranderingen heb je zien plaatsvinden?*

De zorgzwaarte en complexiteit van zorg voor en van bewoners neemt steeds verder toe. Dit vraagt om het anders invullen van zorg, wonen en dagbesteding. Er is toegewerkt naar het starten met kleinere teams in 2019. Zodat bewoners meer nabijheid, kwaliteit en vertrouwde gezichten zullen ervaren.

Het huidige gebouw geeft helaas beperkingen in ruimte en toegankelijkheid. Door kleine, slimme aanpassingen en de inzet van hulpmiddelen kijken we hoe bewoners zo lang en zo goed mogelijk kunnen blijven wonen binnen het klooster.

Steeds meer bewoners vinden het lastig om zelf een fijne en zinvolle invulling te geven aan hun dag. Dit vraagt iets anders van ons activiteiten aanbod en de invulling van dagbestedingsactiviteiten. In 2019 gaan we dit anders inrichten: meer op maat en aansluitend bij de veranderende vraag van bewoners.

- *Hoe is verder invulling gegeven aan 'zo thuis als maar kan'?*

Binnen het klooster wonen veel verschillende bewoners samen. Verschillend in religie, achtergrond, levensgeschiedenis en zorgvraag. Door met elkaar te verbinden is er ruimte voor ieder individu en voelen mensen zich thuis.

- *Welke risico's zijn getackeld, ontstaan of nog steeds actueel?*

De scan van Waardigheid en trots heeft ons een meer gedetailleerd inzicht gegeven in de mate waarin het kwaliteitskader binnen het St. Jozefklooster is geïmplementeerd. Met name op het gebied van kwaliteit en veiligheid, personeelssamenstelling, persoonsgerichte zorg en wonen en welzijn moet nog veel ontwikkeld worden. Om deze ontwikkeling extra te ondersteunen hebben we voor 2019 vanuit Waardigheid en trots op locatie een primair proces coach toegewezen gekregen.

- *Waarop ligt de focus voor het komende jaar?*

Er is een plan van aanpak opgesteld, er is gericht om kwaliteit en veiligheid in 2019 op orde te brengen en verder te verbeteren op de domeinen persoonsgerichte zorg, wonen & welzijn en personeelssamenstelling. Ook hebben we met elkaar de uitdaging, om gezien de verkoop van de locatie, perspectief te blijven bieden en ontwikkelen voor huidige en nieuwe bewoners.

5.6 Financieel beleid

De Waalboog wil een betrouwbare en duurzame partner zijn voor haar cliënten, medewerkers, vrijwilligers, toeleveranciers, financiers, regelgevende instanties en andere belanghebbenden. Een van de randvoorwaarden hiervoor is dat De Waalboog een financieel gezonde en sterke organisatie is en blijft.

Ultimo 2018 beschikt De Waalboog over een eigen vermogen van 40% van de jaaromzet en een solvabiliteit van 44%. Het resultaat 2018 is € 1.160.658 positief. De bestemming van dit resultaat is als volgt:

Reserve aanvaardbare kosten	€ 2.046.031
Bestemmingsreserve innovatiemiddelen	€ -54.137
Bestemmingsreserve vooruit ontvangen budget	€ -247.318
Bestemmingsreserve extra inzet 2018	€ -300.000
Algemene reserve (resultaat deelneming/ aanleunwoning)	€ -283.918

Het genormaliseerde resultaat (resultaat gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten) voor 2018 bedroeg € 2 miljoen positief.

De Waalboog is ultimo 2018 een instelling met geborgde financiële continuïteit en is sinds 2011 lid van het Wfz. Het Wfz-lidmaatschap staat garant voor een gezonde, financiële huishouding en bedrijfsvoering van De Waalboog jegens derden, in het bijzonder richting financiële instellingen. Per 31 december 2018 is ruim € 12 miljoen van de langlopende leningen geborgd door het Wfz.

De risico's voor zorginstellingen zijn in de afgelopen jaren toegenomen, onder meer door:

- Het ingezette overheidsbeleid 'scheiden wonen en zorg', waarbij de voorgenomen extramuralisering en omzetting van plaatsen lichte zorg naar zware zorg wordt beperkt zonder extra zorgmiddelen.
- Mogelijke aanpassing van de tarieven structuur n.a.v. het kostprijsonderzoek gedaan door NZA.
- Toegenomen concurrentie.
- Mogelijke omzetting van bevoorschotting WLZ naar facturatie achteraf.
- Verdere opsplitsing van zorgfinanciers. Stichting De Waalboog wordt gefinancierd door WLZ, ZVW, WMO en subsidieregeling.
- Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, met name krapte bij verplegende en verzorgende beroepen en medische staf.
- De onderhandelbaarheid van de normatieve huisvestingscomponent, zoals die over een aantal jaren wordt verwacht.

Daarnaast heeft De Waalboog in 2018 een herijkt strategisch vastgoedplan (Strategisch Vastgoedplan 2019-2023) vastgesteld met een aanzienlijk investeringsopgave (nieuwbouw Joachim & Anna en een aantal renovaties in bestaande locaties), de ontwikkeling van een viertal locaties in de wijken (in samenwerking met woningbouwvereniging en/of projectontwikkelaars) en de verkoop van een aantal panden. Om de financiële haalbaarheid te toetsen en goed zicht te hebben op de sturingsmogelijkheden is in 2017/2018 een rekenmodel ontwikkeld om de effecten van bovenstaande over meer jaren in beeld te brengen. Dit zal ook een onderdeel zijn van de businesscase, zoals die in 2019 wordt opgesteld ten behoeve van het verkrijgen van financiering voor de investeringen.

Stichting De Waalboog probeert met gericht beleid de financiële continuïteit te borgen en risico's te beperken. Speerpunten van dit beleid zijn o.a. werving en behoud van medewerkers, flexibilisering van personeel (kosten) en dienstverlening in de overhead, duurzaam en flexibel vastgoedbestand, lean ingerichte overhead, streven naar het toegroeien van een norm van 2% rendement op de zorgexploitatie, kwaliteitsbeleid passend binnen de huidige landelijke kaders.

Een ander belangrijke bepalende factor voor de continuïteit is de liquiditeitspositie. Sturing op kasstromen en financieringsbehoefte zijn een belangrijk aandachtspunt bij onze financiële beleidsontwikkeling en beheersing. Hierover vindt periodiek afstemming met de ING bank plaats. In 2018 is het treasurystatuut geactualiseerd. Hierin zijn randvoorwaarden en verantwoordelijkheden ten aanzien van de treasuryfunctie bepaald.

Belangrijke voorwaarde is dat Stichting De Waalboog voldoet aan de met de banken afgesproken ratio's. In de onderstaande tabel treft u een overzicht van de DSCR en vermogenspositie, vergeleken met de normen die in de bankconvenanten zijn opgenomen.

	Waarde ult. 2018	Norm
DSCR	1,7	> 1,20
Solvabiliteit	44%	> 25%

In het kader van de jaarrekening heeft onderzoek plaatsgevonden naar noodzaak van impairment. In 2018 was voor de Villa Villandry sprake van een bijzondere waardevermindering van € 0,4 miljoen, omdat de werkelijke opbrengstwaarde lager ligt dan de boekwaarde.

Tevens heeft er in 2018 extra afschrijving plaatsgevonden op de locatie Joachim en Anna (€ 0,7 miljoen), als gevolg van sloop van het pand vanaf 2019.

Administratieve organisatie en Interne controle (AO/IC)

Er is maandelijks integrale stuurinformatie op instellings-, dienst- en locatieniveau beschikbaar. Niet alleen adequate stuurinformatie is essentieel voor de organisatie, een goed werkende interne controlefunctie is eveneens van groot belang.

In 2018 en begin 2019 is door de interne controlefunctionaris van De Waalboog periodiek een interne controle uitgevoerd met de daarbij behorende rapportage van de bevindingen.

In 2018 heeft de implementatie plaatsgevonden van het eerder vastgestelde reorganisatieplan van Financien en Control. Er is een verbeterplan gerealiseerd voor de belangrijkste processen en randvoorwaarden van het financieel management. In 2018 zijn de processen voor zorgadministratie vernieuwd. Dit heeft ook geleid tot een reorganisatie, die in 2018 is gerealiseerd.

Nadere toelichting op het geconsolideerde resultaat

De geconsolideerde resultatenrekening sluit met een positief exploitatieresultaat van € 1.160.658. Wanneer het exploitatieresultaat voor 2018 wordt genormaliseerd ligt dit met € 2 mln veel hoger. Er zijn in het kader van een aantal organisatieontwikkelingen en grote projecten incidentele kosten gemaakt.

Het resultaat is in 2018 ten opzichte van 2017 is toegenomen doordat de totale bedrijfsopbrengsten van De Waalboog zijn toegenomen in 2018 met een bedrag van € 1,5 mln. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door toenemende opbrengsten WLZ € 2,4 mln en daarnaast een daling van subsidies € 160.000 en een daling bij overige diensten van € 735.000 als gevolg van veranderingen met betrekking tot dienstverlening Heilig Hart Klooster. Daarnaast is het negatief beïnvloed door hoge personeelskosten, PNIL en algemene kosten (met name advieskosten). Enerzijds zoals bovenstaand beschreven vanwege de organisatieontwikkelingen en projecten en anderzijds vanwege extra inzet van personeel in de zorg. Met deze extra inzet is voorgesorteerd op kwaliteitsgelden “meer handen aan het bed” en is extra ingezet vanwege vervanging bij ziekte. Ook is er van een bijzondere waardevermindering op Villa Villandry voor een bedrag van € 403.000. Per saldo is het resultaat van 2018 t.o.v. 2017 toegenomen met € 692.189.

5.7 JAARREKENING

5.7 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.7.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-18	31-dec-17
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	€ 42.135.587	€ 44.331.219
Totaal vaste activa		€ 42.135.587	€ 44.331.219
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2	€ 306.738	€ 82.985
Debiteuren en overige vorderingen	3	€ 1.065.180	€ 1.053.245
Liquide middelen	4	€ 759.768	€ 680.907
Totaal vlottende activa		€ 2.131.686	€ 1.817.137
Totaal activa		€ 44.267.273	€ 46.148.356

	Ref.	31-dec-18	31-dec-17
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	5	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves		€ 76.283	€ 677.738
Bestemmingsfondsen		€ 18.277.859	€ 16.231.828
Algemene en overige reserves		€ 1.195.902	€ 1.479.820
Totaal groepsvermogen		€ 19.550.203	€ 18.389.545
Vorzieningen	6	€ 1.159.795	€ 2.401.549
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	7	€ 14.666.079	€ 17.267.358
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	8	€ 8.891.196	€ 8.089.904
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		€ 8.891.196	€ 8.089.904
Totaal passiva		€ 44.267.273	€ 46.148.356

5.7.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018	2017
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	11	€ 45.293.105	€ 42.934.725
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	12	€ 1.028.746	€ 1.186.288
Overige bedrijfsopbrengsten	13	€ 2.303.216	€ 3.039.980
Som der bedrijfsopbrengsten		€ 48.625.067	€ 47.160.993
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	14	€ 33.920.540	€ 33.031.905
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	15	€ 3.304.920	€ 4.372.839
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	16	€ 403.070	€ -
Overige bedrijfskosten	17	€ 9.171.201	€ 8.368.500
Som der bedrijfslasten		€ 46.799.731	€ 45.773.244
BEDRIJFSRESULTAAT		€ 1.825.336	€ 1.387.749
Financiële baten en lasten	18	€ -664.678	€ -919.280
RESULTAAT BOEKJAAR		€ 1.160.658	€ 468.469
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2018	2017
Toevoeging/(onttrekking):			
Reserve aanvaardbare kosten		€ 2.046.031	€ 212.900
Bestemmingsreserve (Innovatiemiddelen)		€ -54.137	€ -124.337
Bestemmingsreserve (Vooruitontvangen budget)		€ -247.318	€ -52.682
Bestemmingsfonds (Extra inzet 2018)		€ -300.000	€ 300.000
Algemene reserve (Resultaat Deelneming/aanleunwoning)		€ -283.918	€ 132.588
		€ 1.160.658	€ 468.469

5.7.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

	Ref.	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		€ 1.825.336	€ 1.387.749
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	20, 21	€ 3.707.990	€ 4.288.635
- mutaties voorzieningen	11	€ -1.241.754	€ 768.570
		€ 2.466.236	€ 5.057.205
Veranderingen in werkkapitaal:			
- vorderingen	7	€ -11.935	€ 423.029
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	€ -223.753	€ -216.113
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	13	€ 531.597	€ -2.074.098
- kortlopend bankkrediet	13	€ 345.551	€ -
		€ 641.460	€ -1.867.182
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		€ 4.933.032	€ 4.577.772
Ontvangen interest	24	€ 61	€ 156
		€ 61	€ 156
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		€ 4.933.093	€ 4.577.928
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	2	€ -1.488.726	€ -1.045.044
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		€ -1.488.726	€ -1.045.044
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	12	€ -2.601.279	€ -2.601.279
Betaalde interest	13	€ -764.227	€ -934.553
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		€ -3.365.506	€ -3.535.832
Mutatie geldmiddelen			
Stand geldmiddelen per 1 januari	9	€ 680.907	€ 683.855
Stand geldmiddelen per 31 december	9	€ 759.768	€ 680.907
Mutatie geldmiddelen		€ 78.861	€ -2.948

Toelichting:

Bij het opstellen van het kasstroomoverzicht is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

5.7.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting De Waalboog, zorg, welzijn en wonen (hierna Stichting De Waalboog), Groesbeekseweg 327, 6523 PA Nijmegen, geregistreerd onder kamer van koophandel identificatienummer 09103258, heeft de katholieke identiteit en heeft ten doel het zonder winst oogmerk en het met respect voor ieders levensbeschouwing aanbieden van huisvesting, begeleiding, verzorging, verpleging, behandeling en diensten en onderzoek, alsmede van intra-, semi-, trans- en extramurale ondersteuning, ten behoeve van personen die daar aantoonbaar behoefte aan hebben.

Groepsverhoudingen

Stichting De Waalboog, zorg, welzijn en wonen staat aan het hoofd van een groep van rechtspersonen. Deze rechtspersonen zijn tevens verbonden partijen van Stichting De Waalboog. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van artikel 2:379 en 2:414 van het Burgerlijk Wetboek is onderstaand opgenomen

Naam	Statutaire Zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
Waalboog Vastgoed BV	Nijmegen	100% direct
Waalboog Pompstation BV	Nijmegen	100% indirect

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Met de sturing op liquiditeiten en het kasstromen, zoals we die in 2017 hebben ingezet, zijn we er in geslaagd om onze liquiditeitspositie te verbeteren en in 2018 te continueren. Met ingang van 1 januari 2018 is onze rekening courantkrediet conform afspraak weer teruggebracht naar € 3,5 miljoen. Deze faciliteit is naar verwachting voldoende om in 2019 in onze kredietbehoefte te voorzien. Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat geheel 2019 en de eerste maanden van 2020 voldoende ruimte is om aan al onze verplichtingen te voldoen. De kredietfaciliteit is voldoende om liquiditeitspositie te borgen.

In het eerste kwartaal van 2019 is een businesscase afgerond voor een pakket aan (ver)nieuwbouwplannen, met name voor locatie Joachim en Anna. Doel is om begin van het tweede kwartaal 2019 akkoord te hebben over de korte en lange termijn financiering van de nieuwbouw en werkkapitaal en daarmee onze liquiditeitspositie voor de komende jaren te borgen.

Daarnaast is voor 2019 de verwachting dat de financiële ratio's nagenoeg gelijk zullen blijven en het resultaat over 2019 positief zal zijn. Op grond van het bovengenoemde is de raad van bestuur van mening dat er geen onzekerheid bestaat van materieel belang over de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten en derhalve is de jaarrekening 2018 opgesteld op basis van going concern.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken. Deze herrubriceringen betreffen: de financiële vaste activa en de kortlopende schulden. De kortlopende schulden van de deelnemingen zijn van de financiële vaste activa overgebracht naar de kortlopende schulden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Waardering vastgoed
- Voorzieningen

De inschattingen met betrekking tot bovengenoemde zaken worden toegelicht in de betreffende onderdelen in de grondslagen van waardering en resultaatbepaling. Voor de waardering van vastgoed wordt dit toegelicht onder het hoofd Materiele vaste activa en voor de verschillende voorzieningen zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting De Waalboog zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting De Waalboog. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

De groepsmaatschappijen of rechtspersonen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening zijn Waalboog Vastgoed B.V. en Waalboog Pompstation B.V., zoals ook vermeld onder 'Groepsverhoudingen'.

5.7.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting De Waalboog.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief. Deze worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde.

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afgeschreven op basis van de gebruiksduur van het actief. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting.

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Hieronder de gehanteerde afschrijvingspercentages:

Terreinvoorzieningen:	5%
Gebouwen (WTZi):	2%, 2,5% en 5%
Gebouwen (niet-WTZi):	5% lin., 6,9% ann.
Verbouwingen:	5%
Semi permanente gebouwen:	20%
Installaties:	5%, 10%
Trekkingsrechten:	5%, 12,5%
Instandhouding:	10%
Inventaris:	10%, 20%
Vervoermiddelen:	20%
Automatisering:	20%, 33%

Groot onderhoud:

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen. Rekening houdend met geplande nieuwbouw, verbouw en verkoop in 2019 heeft Stichting De Waalboog ervoor gekozen deze lijn aan te houden. In 2019 past Stichting De Waalboog deze grondslagen aan naar de nieuwe richtlijn voor de bestaande panden.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs. Materiële vaste activa welke gesloopt zijn terwijl deze nog boekwaarde vertegenwoordigen, worden onder financiële vaste activa gepresenteerd voor zover toekomstige bekostiging voorziet in dekking van het boekwaardeverlies.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode, doch niet lager dan nihil. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de stichting geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming voor haar aandeel tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de resultatenrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Jaarlijks wordt een analyse (RJ 121) uitgevoerd om vast te stellen of sprake is van interne en/of externe indicaties die aanleiding kunnen geven voor een bijzondere waardevermindering of terugname daarvan.

Relevante uitgangspunten vanuit deze analyse betreffen:

- De basis uitgangspunten en uitkomsten vanuit de RJ 121-analyse van voorgaand jaar (2017).
 - De in verkoop staande panden zijn in 2018 uit de KGE (op stichtingsniveau) gehaald. Vanwege de (verwachte) lagere opbrengstwaarde dan de boekwaarde voor een van deze panden is hiervoor een impairment verantwoord.
 - Alle locaties zijn per balansdatum nog in exploitatie. Dit geldt ook voor de in 2019 verkochte locaties.
 - De verkochte locaties worden voor een deel terug gehuurd.
 - Er zijn met derden nog geen formele (en materiële) verplichtingen overeengekomen ten aanzien van de businesscase.
- Rekening houdend met bovenstaande uitgangspunten komen vanuit de RJ 121 analyse geen indicaties voor een risico van een impairment.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

De waardering van de voorraad wordt, onder meer vanwege het beperkte materieel belang, op nihil gesteld.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Indien financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden de effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen direct in de resultatenrekening verwerkt.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering. Er is geen sprake van verstrekte leningen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen de reële waarde. Kortlopende schulden betreffen schulden korter dan één jaar.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

Stichting De Waalboog heeft als beleid geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken.

Vorderingen

Voor de waardering van vorderingen verwijzen wij naar de toelichting financiële instrumenten.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

Een voorziening wordt gevormd op de vorderingen op basis van verwachte oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op basis van de statische methode.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Stichting De Waalboog heeft geen liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming.

Vorzieningen (algemeen)

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde bij een langlopend karakter, anders nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als dotatie aan de voorziening. Voor de disconteringsvoet verwijzen wij naar de Voorziening uitgestelde beloningen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening organisatieontwikkeling

De voorziening organisatieontwikkeling is in 2017 gevormd in verband met de voorgenomen organisatieontwikkelingen in de komende jaren. De voorziening is bepaald op basis van de te verwachten lasten voortkomend uit de ontwikkelingen. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening uitgestelde beloningen

De voorziening voor uitgestelde beloningen betreft een voorziening voor jubileumuitkeringen bij 12½-, 25- en 40-jarig dienstverband en bij pensionering, uit hoofde van CAO-bepalingen en gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde met een disconteringsvoet van 3% (2017: 3%). Bij de berekeningen is uitgegaan van een pensioen gerechtigde leeftijd van 67 jaar.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de nominale waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar redelijke zekerheid niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2018 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

Voorziening ORT 2012-2016

De voorziening ORT-vakantiedagen is in 2016 gevormd in verband met afspraken die voortkomen uit de nieuwe cao VVT 2016 – 2018 inzake de ORT-uren over vakantiedagen over de periode 2012 t/m 2016. De voorziening is bepaald op basis van de verwachte nabetaling van ORT-uren over de periode 2012 tot en met 2016. De voorziening bestaat uit een verwachte verplichting voor medewerkers die in dienst zijn en een verwachte verplichting voor medewerkers die niet meer in dienst zijn bij De Waalboog maar die mogelijk nog aanspraak maken op deze ORT-regeling. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. In het eerste kwartaal van 2019 vinden de laatste betalingen plaats en vervalt deze voorziening.

Schulden

Voor de schulden verwijzen wij naar de toelichting financiële instrumenten.

5.7.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een voorziening organisatie ontwikkeling. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Stichting De Waalboog heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij De Waalboog. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De Waalboog betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds dit toelaat.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In maart 2019 bedroeg de dekkingsgraad 99,2%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%, de minimaal vereiste dekkingsgraad is 104,3%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan in 2027 hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. De Waalboog heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Waalboog heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de resultatenrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

5.7.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.7.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en mutaties in de kortlopende rekening-courantposities bij de bankier.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt worden niet opgenomen in het kasstroomoverzicht.

5.7.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.7.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT.

5.7.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Bedrijfsgebouwen en terreinen	€ 32.821.487	€ 34.874.727
Machines en installaties	€ 5.463.809	€ 6.232.667
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	€ 2.996.295	€ 3.216.528
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	€ 853.996	€ 7.297
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	€ -	€ -
Totaal materiële vaste activa	€ 42.135.587	€ 44.331.219

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2018	2017
Boekwaarde per 1 januari	€ 44.331.219	€ 47.645.838
Bij: investeringen	€ 1.512.358	€ 1.038.755
Bij: herwaarderingen	€ -	€ -
Af: afschrijvingen	€ 3.304.920	€ 4.288.635
Af: bijzondere waardeverminderingen	€ 403.070	€ -
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	€ -	€ -
Af: terugname geheel afgeschreven activa	€ -	€ -
Af: desinvesteringen	€ -	€ 64.739
Boekwaarde per 31 december	€ 42.135.587	€ 44.331.219

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.7.6.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.7.7.

De bijzondere waarde vermindering van € 403.070 betreft de aanpassing van de boekwaarde van vastgoed naar de verwachte opbrengstprijis bij verkoop.

5.7.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

2. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot WLZ

	2017	2018	totaal
Saldo per 1 januari	€ 82.985		€ 82.985
Financieringsverschil boekjaar		€ 306.738	€ 306.738
Correcties voorgaande jaren	€ 244.029		€ 244.029
Betalingen/ontvangsten	€ -327.014		€ -327.014
Subtotaal mutatie boekjaar	€ -82.985	€ 306.738	€ 223.753
Saldo per 31 december	€ -	€ 306.738	€ 306.738
Stadium van vaststelling (per erkenning):	c	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgkantoor

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

	31-dec-18	31-dec-17
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	€ 306.738	€ 82.985
	€ 306.738	€ 82.985

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	31-dec-18	31-dec-17
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	€ 43.651.122	€ 40.847.397
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	€ 43.344.384	€ 40.764.412
Totaal financieringsverschil	€ 306.738	€ 82.985

3. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Vorderingen op debiteuren	€ 92.960	€ 221.460
Overige vorderingen:		
Vordering Subsidieregeling	€ 117.765	€ 167.266
Vordering Zw	€ 143.635	€ 200.520
Vordering WMO	€ 26.702	€ -
Vooruitbetaalde bedragen	€ 481.176	€ 258.076
Overige	€ 95.972	€ 161.954
SCJ	€ 50.164	€ 20.933
Overige overlopende activa:	€ 56.806	€ 23.036
Totaal debiteuren en overige vorderingen	€ 1.065.180	€ 1.053.245

Toelichting:

De looptijd van debiteuren en overige vorderingen zijn korter dan 1 jaar

4. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Bankrekeningen	€ 743.086	€ 667.048
Kassen	€ 16.682	€ 13.859
Totaal liquide middelen	€ 759.768	€ 680.907

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

De Waalboog heeft een rekeningcourant-faciliteit van € 3.500.000, hiervan is ultimo 2018 € 345.551,- gebruikt. Deze is verantwoord onder schulden aan kredietinstellingen.

5.7.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

5. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-18	31-dec-17
Kapitaal	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves	€ 76.283	€ 677.738
Bestemmingsfondsen	€ 18.277.859	€ 16.231.828
Algemene en overige reserves	€ 1.195.902	€ 1.479.820
Totaal groepsvermogen	€ 19.550.203	€ 18.389.545

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159
Totaal kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Bestemmingsreserves:				
Innovatiemiddelen	€ 130.420	€ -54.137	€ -	€ 76.283
Vooruitontvangen budget	€ 247.318	€ -247.318	€ -	€ -
Extra inzet 2018	€ 300.000	€ -300.000	€ -	€ -
Herwaarderingsreserve:				
Totaal bestemmingsreserves	€ 677.738	€ -601.455	€ -	€ 76.283

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Bestemmingsfondsen:				
Reserve aanvaardbare kosten	€ 16.231.828	€ 2.046.031	€ -	€ 18.277.859
Totaal bestemmingsfondsen	€ 16.231.828	€ 2.046.031	€ -	€ 18.277.859

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Algemene en overige reserves:				
Algemene reserves	€ 1.479.820	€ -283.918	€ -	€ 1.195.902
Totaal algemene en overige reserves	€ 1.479.820	€ -283.918	€ -	€ 1.195.902

Toelichting:

Reservering innovatiemiddelen biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten waarvan de initiële inzet en/of investering niet past binnen de reguliere budgetten toch uit te voeren, deze ter optimalisatie en ontwikkeling van de zorg en bedrijfsvoering. De algemene reserve bestaat uit de opgebouwde resultaten van de dochtervennootschappen en de niet WTZi activa van de Reserve aanvaardbare kosten dient ter dekking van mogelijke toekomstige risico's in de bedrijfsvoering.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-2018	31-dec-2017
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	€ 1.160.658	€ 468.469
Totaalresultaat van de instelling	€ 1.160.658	€ 468.469

5.7.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

6. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
- langdurig zieken	€ 201.458	€ 67.578	€ 63.538	€ 137.920	€ 67.578
- uitgestelde beloning	€ 514.673	€ 19.903	€ 31.957	€ 10.431	€ 492.188
- ORT	€ 561.539	€ -	€ 410.459	€ 151.080	€ -
- Organisatie ontwikkeling	€ 1.123.879	€ -	€ 202.325	€ 321.525	€ 600.029
Totaal voorzieningen	€ 2.401.549	€ 87.481	€ 708.279	€ 620.956	€ 1.159.795

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	€ 717.877
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	€ 441.918
hiervan > 5 jaar	€ 230.347

Toelichting per categorie voorziening:

De dotatie voorziening uitgestelde beloningen betreft geen interestlast.

De voorziening uitgesteld beloningen is bepaald op basis van jubileumafspraken voortkomende uit de cao VVT.

De voorziening langdurige zieken is bepaald voor salariskosten voor 100% het 1e jaar en 70% het 2e jaar inclusief een transitievergoeding voor medewerkers waarvan de verwachting bestaat dat deze langdurige ziek zijn.

De voorziening ORT is bepaald op basis van afspraken die zijn opgenomen in de nieuwe cao VVT 2016 – 2018 inzake ORT op vakantiegeld voor de jaren 2012 tot en met 2016. In 2019 vindt de laatste uitkering plaats van €177.174, deze is ultimo 2018 onttrokken aan de voorziening en onder de kortlopende schulden verantwoord.

De voorziening Organisatie ontwikkeling is gevormd in 2017 en is bepaald op de voorgenomen organisatie ontwikkelingen in 2018

De voorzieningen worden nader toegelicht in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

7. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Schulden aan banken	€ 14.666.079	€ 17.267.358
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	€ 14.666.079	€ 17.267.358

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2018	2017
Stand per 1 januari	€ 19.868.637	€ 22.469.916
Af: aflossingen	€ 2.601.279	€ 2.601.279
Stand per 31 december	€ 17.267.358	€ 19.868.637
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	€ 2.601.279	€ 2.601.279
Stand langlopende schulden per 31 december	€ 14.666.079	€ 17.267.358

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	€ 2.601.279	€ 2.601.279
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	€ 14.666.079	€ 17.267.358
hiervan > 5 jaar	€ 8.653.991	€ 10.116.991

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

5.7.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

8. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Schulden aan kredietinstellingen	€ 345.551	€ -
Crediteuren	€ 1.411.631	€ 1.164.528
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	€ 2.601.279	€ 2.601.279
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 583.113	€ 758.774
Schulden terzake pensioenen	€ 190.960	€ 125.410
Nog te betalen salarissen en vakantiegeld	€ 1.488.215	€ 1.187.939
Nog te betalen ORT 2012 - 2016	€ 177.174	€ -
Overige schulden:		
Nog te betalen kosten	€ 1.170.960	€ 1.155.518
Vooruitontvangen opbrengsten:		
Overige	€ 26.233	€ 12.102
Wmo	€ -	€ 28.719
Vakantiedagen	€ 896.080	€ 1.055.635
Totaal overige kortlopende schulden	€ 8.891.196	€ 8.089.904

Toelichting:

De overige schulden bestaan hoofdzakelijk uit nog te betalen interest € 357.164 (in 2017 € 407.184), nog te betalen facturen m.b.t. 2018 welke zijn ontvangen in 2019 € 369.461 (in 2017 € 241.631) en gereserveerde VPB inzake Vastgoed BV € 232.023 (in 2017 € 287.562).

De toename van de nog te betalen salarissen en vakantiegeld wordt veroorzaakt door de reservering van een aantal afspraken met personeel uit (€ 123.832) en een toename van de reservering vakantiegeld (€ 170.315).

9. Financiële instrumenten

Deze toelichting betreft een voorbeeld en dient nog instellingsspecifiek gemaakt te worden.

Algemeen

Stichting De Waalboog maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

Stichting De Waalboog loopt geen kredietrisico over het saldo van de debiteuren en overige vorderingen (€ 1.239.689).

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide

10. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

De Waalboog heeft ultimo 2018 een bedrag van € 12.438.367,- aan langlopende leningen die door het WFZ zijn geborgd. Het WFZ kan bij een eventuele aanspraak maximaal 3% van het ultimo bedrag (€ 373.000,-) opvragen als obligoverplichting (garantieplichting).

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Compensatieregeling transitievergoeding langdurige zieke werknemers

Vanaf 1 april 2020 is het mogelijk een compensatie aan te vragen voor de transitievergoeding bij ontslag van langdurig zieke werknemers. Dit kan ook met terugwerkende kracht bij dienstverbanden die zijn geëindigd vanaf 1 juli 2015. Op dit moment is de omvang van de vergoeding over de periode juli 2015 - 2018 niet betrouwbaar in te schatten.

5.7.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	€ 52.856.868	€ 11.958.449	€ 7.978.472	€ 7.297	€ -	€ 72.801.086
- cumulatieve afschrijvingen	€ 17.982.141	€ 5.725.782	€ 4.761.944	€ -	€ -	€ 28.469.867
Boekwaarde per 1 januari 2018	€ 34.874.727	€ 6.232.667	€ 3.216.528	€ 7.297	€ -	€ 44.331.219
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	€ -	€ -	€ 665.659	€ 846.699	€ -	€ 1.512.358
- afschrijvingen	€ 1.650.170	€ 768.858	€ 885.892	€ -	€ -	€ 3.304.920
- bijzondere waardeverminderingen	€ 403.070	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 403.070
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	€ 731.885	€ 501.485	€ 892.927	€ -	€ -	€ 2.126.297
.cumulatieve afschrijvingen	€ 731.885	€ 501.485	€ 892.927	€ -	€ -	€ 2.126.297
per saldo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	€ -2.053.240	€ -768.858	€ -220.233	€ 846.699	€ -	€ -2.195.632
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	€ 52.124.983	€ 11.456.964	€ 7.751.204	€ 853.996	€ -	€ 72.187.147
- cumulatieve herwaarderingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- cumulatieve afschrijvingen	€ 19.303.496	€ 5.993.155	€ 4.754.909	€ -	€ -	€ 30.051.560
Boekwaarde per 31 december 2018	€ 32.821.487	€ 5.463.809	€ 2.996.295	€ 853.996	€ -	€ 42.135.587
Afschrijvingspercentage	0% / 2% / 2,5% 5% / 6,9% 10% / 12,5%	5% / 10%	10% / 20% / 33%	0,0%	0,0%	

In het boekjaar 2018 is voor€ 1,5 miljoen geïnvesteerd, dit is onder te verdelen in andere vaste bedrijfsmiddelen € 666k en materiële vaste activa in uitvoering € 847k.

BIJLAGE

5.7.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Afsluit-datum	Hoofdsom		Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Aflossings-wijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
Verpleeghuis Joachim & Anna														
Lening Bank Nederlandse Gemeente	18-aug-97	€ 3.642.222	23	onderhands	6,12%	€ 476.646	€ -	€ 158.279	€ 318.367	€ -	2	lineair	€ 158.279	waarborg fonds
Lening ABN AMRO	1-aug-06	€ 11.000.000	25	onderhands	4,56%	€ 6.160.000	€ -	€ 440.000	€ 5.720.000	€ 3.520.000	14	lineair	€ 440.000	waarborg fonds
Lening Priesters van het Heilig Hart	1-jul-06	€ 1.000.000	25	onderhands	2,00%	€ 650.000	€ -	€ 50.000	€ 600.000	€ 350.000	13	lineair	€ 50.000	geen *
Woonzorgcentrum Nijeveld														
ING-bank	15-sep-09	€ 9.800.000	10	pos./neg.hyp	4,57%	€ 1.960.000	€ -	€ 980.000	€ 980.000	€ -	2	lineair	€ 980.000	pro rato hypotheek**
Woonzorgcentrum De Honinghoeve														
Lening Bank Nederlandse Gemeente	17-okt-11	€ 12.000.000	15	onderhands	3,17%	€ 7.200.000	€ -	€ 800.000	€ 6.400.000	€ 2.400.000	9	lineair	€ 800.000	waarborg fonds
Vastgoed BV														
Fortis Bank	31-jul-06	€ 1.200.000	25	hypothecair	4,69%	€ 672.000	€ -	€ 48.000	€ 624.000	€ 384.000	14	lineair	€ 48.000	negatieve hypotheek
Lening Priesters	24-aug-09	€ 3.500.000	30	onderhands	3,00%	€ 2.749.991	€ -	€ 125.000	€ 2.624.991	€ 1.999.991	22	lineair	€ 125.000	geen *
Totaal						€ 19.868.637	€ -	€ 2.601.279	€ 17.267.358	€ 8.653.991			€ 2.601.279	

* Vorderingen van geldgeefster die voortvloeien uit deze lening zijn achtergesteld opeisbaar t.o.v. bancaire geldverschaffers van leningneemster

** gestelde zekerheden:

- neg. / pos. Hypotheekverklaring op het vastgoed: Nieuw Nijeveld, Honinghoeve, Joachim en Anna en Jong Dementerenden
- pari passu verklaring
- neg. Verklaring op alle activa

5.7.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

11. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	€ 1.313.964	€ 1.766.055
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	€ 43.651.122	€ 40.847.397
Nagekomen opbrengst Wlz	€ 244.030	€ -
Opbrengsten Wmo	€ 70.842	€ 225.477
Overige zorgprestaties	€ 13.147	€ 95.796
Totaal	€ 45.293.105	€ 42.934.725

Toelichting:

De opbrengsten zorgprestaties zijn toegenomen met € 2,3 miljoen. Dit is met name veroorzaakt door de opbrengsten Wlz. Deze stijging is met name veroorzaakt door de stijging in tarieven als gevolg van de landelijke extra middelen.

12. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Subsidieregeling	€ 623.087	€ 559.667
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	€ 184.045	€ 321.047
Overige Rijkssubsidies	€ 221.614	€ 305.574
Totaal	€ 1.028.746	€ 1.186.288

Toelichting:

De afname van de subsidie komt door een lagere bijdrage vanuit het Stagefonds t.o.v. 2017 (€80k) en doordat in 2017 de laatste uitkering inzake een subsidie van Wergeversvereniging Zorg en Welzijn plaats vondt (€ 70k).

13. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Overige dienstverlening	€ 1.393.730	€ 2.058.377
Overige dienstverlening	€ 33.236	€ 41.348
Opbrengsten in opdracht van andere instellingen	€ 234.960	€ 306.049
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):	€ 641.290	€ 634.206
Huur	€ 2.303.216	€ 3.039.980
Totaal	€ 2.303.216	€ 3.039.980

Toelichting:

In de overige bedrijfsopbrengsten zit € 93.000 m.b.t. baten en lasten voorgaand boekjaar.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn met name afgenomen door de beëindiging van de dienstverlening m.b.t. het Heilig Hart Klooster te Asten.

5.7.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

14. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Lonen en salarissen	€ 25.655.411	€ 24.143.580
Sociale lasten	€ 4.039.826	€ 3.693.825
Pensioenpremies	€ 2.040.207	€ 1.873.955
Andere personeelskosten:		
Andere personeelskosten	€ 920.590	€ 878.228
Subtotaal	€ 32.656.034	€ 30.589.588
Personeel niet in loondienst	€ 2.506.260	€ 1.673.747
Dotaties en vrijval voorzieningen	€ -1.241.754	€ 768.570
Totaal personeelskosten	€ 33.920.540	€ 33.031.905

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Algemene en administratieve functies	43	39
Hotelfuncties	62	77
Leerling-verpleegkundig/opvoedkundig/verzorgend personeel	47	49
Terrein- en gebouwgebonden functies	10	11
Patiënt- c.q. bewonersgebonden functies	473	438
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	635	614

Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is 0 0

15. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	€ 3.304.920	€ 4.288.635
- financiële vaste activa	€ -	€ 84.204
Totaal afschrijvingen	€ 3.304.920	€ 4.372.839

Toelichting:

De aanpassing van de levensduur van Joachim en Anna heeft een effect op de afschrijving 2018 van € 0,7 miljoen.

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	€ 403.070	€ -
Totaal	€ 403.070	€ -

Toelichting:

De bijzondere waardevermindering van de materiële vaste activa is toegelicht in de toelichting geconsolideerde balans onder de materiële vaste activa.

LASTEN

16. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	€ 2.626.726	€ 2.612.025
Algemene kosten	€ 3.109.633	€ 2.400.764
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	€ 1.130.043	€ 1.075.159
Onderhoud en energiekosten	€ 2.230.199	€ 2.120.835
Huur en leasing	€ 74.600	€ 159.717
Dotaties en vrijval voorzieningen	€ -	€ -
Totaal overige bedrijfskosten	€ 9.171.201	€ 8.368.500

Toelichting:

De algemene kosten zijn toegenomen in 2018 t.o.v. door met name hogere advieskosten ten behoeve van de organisatie ontwikkelingen.

Door het beëindigen van de dienstverlening m.b.t. het Heilig Hart Klooster per mei 2018 zijn de huurkosten gedaald t.o.v. 2017.

17. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Rentebaten	€ -61	€ -156
Subtotaal financiële baten	€ -61	€ -156
Rentelasten	€ 715.495	€ 872.009
Overige financiële lasten	€ -50.756	€ 47.427
Subtotaal financiële lasten	€ 664.739	€ 919.436
Totaal financiële baten en lasten	€ 664.678	€ 919.280

Toelichting:

De overige financiële lasten zien toe op de VPB.

18. Wet normering topinkomens (WNT)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2018 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

	mevr. C. Piket	
Functiegegevens	Bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	
Deeltijdfactor in fte		1
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning + Belastbare onkostenvergoedingen	€	139.669
Beloningen betaalbaar op termijn	€	11.331
Subtotaal	€	151.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	151.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€	-
Totaal bezoldiging 2018	€	151.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting pp de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	
Deeltijdfactor 2017 in fte		1
Dienstbetrekking?	ja	
Beloning + Belastbare onkostenvergoedingen	€	135.179
Beloningen betaalbaar op termijn	€	11.031
Subtotaal	€	146.210
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	146.000
Totaal bezoldiging 2017	€	146.210

	dhr. J.H. Meijerink	mevr. A.G.M. van Rossum	dhr. C.G. Peper
Functiegegevens	Voorzitter RVT	Lid RVT	Lid RVT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 2/3
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 13.590	€ 12.080	€ 2.513
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 22.650	€ 15.100	€ 2.517
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting pp de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Functiegegevens	n.v.t.	Lid RVT	Lid RVT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	n.v.t.	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	n.v.t.	€ 10.220	€ 11.680
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	n.v.t.	€ 14.600	€ 14.600

5.7.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

	dhr.R. Eman	Mevr. R.A.V. Hendriksen - Stokman	Mevr. I.M. Koopmans
Functiegegevens	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/3 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 10.570	€ 10.570	€ 8.808
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 15.100	€ 15.100	€ 12.583
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting pp de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Functiegegevens	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 10.220	€ 10.220	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 14.600	€ 14.600	n.v.t.

WNT-verantwoording 201 Stichting De Waalboog

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting De Waalboog is totaalscore 9 punten en klasse III. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.
In de bezoldiging 2018 van de bestuurder is voor een bedrag van € 3.720 aan nabetaling in 2019 met betrekking tot 2018 opgenomen.

19. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2018 zijn als volgt:

	2018	2017
1 Controle van de jaarrekening	€ 42.500	€ 48.400
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	€ 47.500	€ 30.250
4 Niet-controlediensten	€ 236.670	€ 61.529
Totaal honoraria accountant	€ 326.670	€ 140.179

Toelichting:

Accountantshonoraria wordt verantwoord op basis van het honorarium voor het gecontroleerde boekjaar door de accountant. De niet controlediensten bestaan uit ondersteuning van specialisten bij het verkooptraject van gebouwen en fiscale advisering.

20. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 18.

Stichting De Waalboog

5.7.9 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-18	31-dec-17
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	€ 37.503.704	€ 39.209.008
Financiële vaste activa	2	€ 1.410.514	€ 1.771.038
Totaal vaste activa		€ 38.914.218	€ 40.980.046
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	€ 306.738	€ 82.985
Debiteuren en overige vorderingen	4	€ 1.341.236	€ 1.206.526
Liquide middelen	5	€ 199.554	€ 141.195
Totaal vlottende activa		€ 1.847.528	€ 1.430.706
Totaal activa		€ 40.761.746	€ 42.410.752

	Ref.	31-dec-18	31-dec-17
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	6	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves		€ 76.283	€ 677.738
Bestemmingsfondsen		€ 18.277.859	€ 16.231.828
Algemene en overige reserves		€ 1.195.902	€ 1.479.820
Totaal eigen vermogen		€ 19.550.203	€ 18.389.545
Vorzieningen	7	€ 1.159.795	€ 2.401.549
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	8	€ 11.590.088	€ 14.018.367
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	9	€ 8.461.660	€ 7.601.291
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		€ 8.461.660	€ 7.601.291
Totaal passiva		€ 40.761.746	€ 42.410.752

5.7.10 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018	2017
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	10	€ 45.293.105	€ 42.934.725
Subsidies	11	€ 1.028.746	€ 1.186.288
Overige bedrijfsopbrengsten	12	€ 2.233.551	€ 2.971.732
Som der bedrijfsopbrengsten		€ 48.555.402	€ 47.092.745
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	13	€ 33.920.539	€ 33.031.905
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	14	€ 3.217.662	€ 4.289.541
Overige bedrijfskosten	15	€ 9.389.641	€ 8.683.229
Som der bedrijfslasten		€ 46.527.842	€ 46.004.675
BEDRIJFSRESULTAAT			
Financiële baten en lasten	16	€ 2.027.560	€ 1.088.070
Resultaat deelnemingen	17	€ -583.045	€ -728.413
RESULTAAT BOEKJAAR		€ -283.857	€ 108.812
		€ 1.160.658	€ 468.469
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2018	2017
Toevoeging/(onttrekking):			
Reserve aanvaardbare kosten		€ 2.046.031	€ 212.900
Bestemmingsreserve (Innovatiemiddelen)		€ -54.137	€ -124.337
Bestemmingsreserve (Vooruitontvangen budget)		€ -247.318	€ -52.682
Bestemmingsreserve (Extra inzet 2018)		€ -300.000	€ 300.000
Algemene reserve (Resultaat Deelneming/aanleunwoning)		€ -283.918	€ 132.588
		€ 1.160.658	€ 468.469

5.7.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Bedrijfsgebouwen en terreinen	€ 28.209.605	€ 29.775.066
Machines en installaties	€ 5.443.808	€ 6.210.117
Anderen vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	€ 2.996.295	€ 3.216.528
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	€ 853.996	€ 7.297
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	€ -	€ -
Totaal materiële vaste activa	€ 37.503.704	€ 39.209.008

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2018	2017
Boekwaarde per 1 januari	€ 39.209.008	€ 42.440.329
Bij: investeringen	€ 1.512.358	€ 974.016
Bij: herwaarderingen	€ -	€ -
Af: afschrijvingen	€ 3.217.662	€ 4.205.337
Af: bijzondere waardeverminderingen	€ -	€ -
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	€ -	€ -
Af: terugname geheel afgeschreven activa	€ -	€ -
Af: desinvesteringen	€ -	€ -
Boekwaarde per 31 december	€ 37.503.704	€ 39.209.008

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.7.12.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.7.14.

5.7.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	€ 753.849	€ 1.037.706
Overige vorderingen	€ 656.665	€ 733.332
Totaal financiële vaste activa	€ 1.410.514	€ 1.771.038

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2018	2017
Boekwaarde per 1 januari	€ 1.771.038	€ 1.954.309
Resultaat deelnemingen	€ -283.857	€ 108.812
Aflossing leningen	€ -76.667	€ -76.666
Mutatie vordering deelnemingen	€ -	€ -62.030
Boekwaarde per 31 december	€ 1.410.514	€ 1.924.425

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.7.13.

De directe deelneming (Waalboog Vastgoed BV) heeft een eigen vermogen van € 753.788,- ultimo 2018 en een resultaat van € -283.918.

De indirecte deelneming (Waalboog Pompstation BV) heeft een eigen vermogen van € 39.562,- ultimo 2018 en een resultaat van € 11.025,-.

Stichting De Waalboog heeft een lening verstrekt aan de Waalboog Vastgoed BV en aan de Waalboog Pompstation ultimo 2018 € 550.000 respectievelijk € 106.665,-. Kortlopende delen van deze leningen bedragen € 50.000,- cq € 26.667,-.

De lening aan de Waalboog Vastgoed BV (hoofdsom € 1.000.000) is ingegaan op 1 juli 2006, de aflossing geschiedt in 20 jaarlijkse termijnen, tegen 2% rente op jaarbasis, 1e aflossing heeft in 2011 plaatsgevonden. De lening is achtergesteld bij de lening aan de bankier.

De lening aan de Waalboog Pompstation BV (hoofdsom € 400.000) is ingegaan op 1 januari 2009, de aflossing geschiedt in 15 jaarlijkse termijnen, tegen 5% rente op jaarbasis.

5.7.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

3. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot WLZ

	2017	2018	totaal
Saldo per 1 januari	€ 82.985		€ 82.985
Financieringsverschil boekjaar		€ 306.738	€ 306.738
Correcties voorgaande jaren	€ 244.029		€ 244.029
Betalingen/ontvangsten	€ -327.014		€ -327.014
Subtotaal mutatie boekjaar	€ -82.985	€ 306.738	€ 223.753
Saldo per 31 december	€ -	€ 306.738	€ 306.738

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c

a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgkantoor

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- vorderingen uit hoofde van financieringstekort
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

31-dec-18

31-dec-17

€ 306.738	€ 82.985
€ -	€ -
€ 306.738	€ 82.985

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget
Totaal financieringsverschil

31-dec-18

31-dec-17

€ 43.651.122	€ 40.847.397
€ 43.344.384	€ 40.764.412
€ 306.738	€ 82.985

4. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

Vorderingen op debiteuren
Diverse
Vordering Subsidieregeling
Vordering ZVW
Vordering WMO
Nog te ontvangen bedragen:
Overige
Vordering op deelnemingen
SCJ
Overige overlopende activa
Totaal debiteuren en overige vorderingen

31-dec-18

31-dec-17

€ 92.960	€ 221.460
€ 481.176	€ 258.076
€ 117.765	€ 167.266
€ 143.635	€ 200.520
€ 26.702	€ -
€ 95.771	€ 161.848
€ 276.257	€ 153.387
€ 50.164	€ 20.933
€ 56.806	€ 23.036
€ 1.341.236	€ 1.206.526

Toelichting:

De looptijd van debiteuren en overige vorderingen zijn korter dan 1 jaar.

5. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

Bankrekeningen
Kassen
Totaal liquide middelen

31-dec-18

31-dec-17

€ 182.872	€ 127.336
€ 16.682	€ 13.859
€ 199.554	€ 141.195

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

De Waalboog heeft een rekeningcourant-faciliteit van € 3.500.000, hiervan is ultimo 2018 € 345.551,- gebruikt. Deze is verantwoord onder schulden aan kredietinstellingen.

5.7.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-18	31-dec-17
Kapitaal	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves	€ 76.283	€ 677.738
Bestemmingsfondsen	€ 18.277.859	€ 16.231.828
Algemene en overige reserves	€ 1.195.902	€ 1.479.820
Totaal eigen vermogen	€ 19.550.203	€ 18.389.545

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159
Totaal kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Bestemmingsreserves:				
Innovatiemiddelen	€ 130.420	€ -54.137	€ -	€ 76.283
Vooruitontvangen budget	€ 247.318	€ -247.318	€ -	€ -
Extra inzet 2018	€ 300.000	€ -300.000	€ -	€ -
Herwaarderingsreserve:				
Totaal bestemmingsreserves	€ 677.738	€ -601.455	€ -	€ 76.283

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Bestemmingsfondsen:				
Reserve aanvaardbare kosten	€ 16.231.828	€ 2.046.031	€ -	€ 18.277.859
Totaal bestemmingsfondsen	€ 16.231.828	€ 2.046.031	€ -	€ 18.277.859

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
Algemene reserves:				
Algemene reserve	€ 1.479.820	€ -283.918	€ -	€ 1.195.902
Totaal algemene en overige reserves	€ 1.479.820	€ -283.918	€ -	€ 1.195.902

Toelichting:

Reservering innovatiemiddelen biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten waarvan de initiële inzet en/of investering niet past binnen de reguliere budgetten toch uit te voeren, deze ter optimalisatie en ontwikkeling van de zorg en bedrijfsvoering.

Reservering vooruitontvangen budget biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten met betrekking tot het welzijn van haar bewoners te realiseren.

De algemene reserve bestaat uit de opgebouwde resultaten van de dochtervennootschappen en de niet WTZi activa van de stichting.

Reserve aanvaardbare kosten dient ter dekking van mogelijke toekomstige risico's in de bedrijfsvoering.

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2018 en resultaat over 2018

De specificatie is als volgt:

	Eigen vermogen	Resultaat
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	€ 19.550.203	€ 1.160.658
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	€ 19.550.203	€ 1.160.658

5.7.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

7. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
- langdurig zieken	€ 201.458	€ 67.578	€ 63.538	€ 137.920	€ 67.578
- uitgestelde beloning	€ 514.673,00	€ 19.903	€ 31.957	€ 10.431	€ 492.188
- ORT	€ 561.539	€ -	€ 410.459	€ 151.080	€ -
- organisatie ontwikkeling	€ 1.123.879	€ -	€ 202.325	€ 321.525	€ 600.029
Totaal voorzieningen	€ 2.401.549	€ 87.481	€ 708.279	€ 620.956	€ 1.159.795

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	€ 717.877
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	€ 441.918
hiervan > 5 jaar	€ 230.347

Toelichting per categorie voorziening:

De dotatie voorziening uitgestelde beloningen betreft geen interestlast.

De voorziening langdurige zieken is bepaald voor salariskosten voor 100% het 1e jaar en 70% het 2e jaar inclusief een transitievergoeding voor medewerkers waarvan de verwachting bestaat dat deze langdurig ziek zijn.

De voorziening ORT is bepaald op basis van afspraken die zijn opgenomen in de nieuwe cao VVT 2016 – 2018 inzake ORT op vakantiegeld voor de jaren 2012 tot en met 2016. In 2019 vindt de laatste uitkering plaats van €177.174, deze is ultimo 2018 onttrokken aan de voorziening en onder de kortlopende schulden verantwoord.

De voorziening Organisatie ontwikkeling is gevormd in 2017 en is bepaald op de voorgenomen organisatie ontwikkelingen in 2018 en 2019

De voorzieningen worden nader toegelicht in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

8. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Schulden aan banken	€ 11.590.088	€ 14.018.367
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	€ 11.590.088	€ 14.018.367

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2018	2017
Stand per 1 januari	€ 16.446.646	€ 18.874.925
Af: aflossingen	€ 2.428.279	€ 2.428.279
Stand per 31 december	€ 14.018.367	€ 16.446.646
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	€ 2.428.279	€ 2.428.279
Stand langlopende schulden per 31 december	€ 11.590.088	€ 14.018.367

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	€ 2.428.279	€ 2.428.279
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	€ 11.590.088	€ 14.018.367
hiervan > 5 jaar	€ 6.270.000	€ 7.560.000

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de langlopende leningen en de gestelde zekerheden wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.7.14.

5.7.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

9. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
Schulden aan kredietinstellingen	€ 345.551	€ -
Crediteuren	€ 1.411.631	€ 1.164.528
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	€ 2.428.279	€ 2.428.279
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 583.113	€ 758.774
Schulden terzake pensioenen	€ 190.960	€ 125.410
Nog te betalen salarissen en vakantiegeld	€ 1.488.215	€ 1.187.939
Nog te betalen ORT 2012 - 2016	€ 177.174	€ -
Nog te betalen kosten	€ 914.424	€ 839.905
Vooruitontvangen opbrengsten:		
Overige	€ 26.233	€ 12.102
Wmo	€ -	€ 28.719
Vakantiedagen	€ 896.080	€ 1.055.635
Totaal overige kortlopende schulden	€ 8.461.660	€ 7.601.291

Toelichting:

De overige schulden bestaan hoofdzakelijk uit nog te betalen interest € 357.164 (in 2017 € 407.184) en nog te betalen posten € 369.461 (in 2017 €241.631).

Stichting De Waalboog

5.7.12 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	€ 47.077.184	€ 11.908.802	€ 7.978.472	€ 7.297	€ -	€ 66.971.755
- cumulatieve herwaarderingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- cumulatieve afschrijvingen	€ 17.302.118	€ 5.698.685	€ 4.761.944	€ -	€ -	€ 27.762.747
Boekwaarde per 1 januari 2018	€ 29.775.066	€ 6.210.117	€ 3.216.528	€ 7.297	€ -	€ 39.209.008
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	€ -	€ -	€ 665.659	€ 846.699	€ -	€ 1.512.358
- afschrijvingen	€ 1.565.461	€ 766.309	€ 885.892	€ -	€ -	€ 3.217.662
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	€ 731.885	€ 501.485	€ 892.927	€ -	€ -	€ 2.126.297
.cumulatieve afschrijvingen	€ 731.885	€ 501.485	€ 892.927	€ -	€ -	€ 2.126.297
per saldo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	€ -1.565.461	€ -766.309	€ -220.233	€ 846.699	€ -	€ -1.705.304
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	€ 46.345.299	€ 11.407.317	€ 7.751.204	€ 853.996	€ -	€ 66.357.816
- cumulatieve herwaarderingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- cumulatieve afschrijvingen	€ 18.135.694	€ 5.963.509	€ 4.754.909	€ -	€ -	€ 28.854.112
Boekwaarde per 31 december 2018	€ 28.209.605	€ 5.443.808	€ 2.996.295	€ 853.996	€ -	€ 37.503.704
Afschrijvingspercentage	0% / 2% / 2,5% 5% / 6,9% 10% / 12,5% 16,67% / 20%	5% / 10%	10% / 20% / 33%	0,0%		

In het boekjaar 2018 is voor € 1,5 miljoen geïnvesteerd, dit is onder te verdelen in andere vaste bedrijfsmiddelen € 666k en materiële vaste activa in uitvoering € 847k.

5.7.13 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018	€ 1.037.706	€ 733.332	€ 1.771.038
Resultaat deelnemingen	€ -283.857		€ -283.857
Ontvangen dividend / aflossing leningen		€ -76.667	€ -76.667
Mutatie vordering deelnemingen			€ -
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>€ 753.849</u>	<u>€ 656.665</u>	<u>€ 1.410.514</u>
Som waardeverminderingen		€ -76.667	€ -76.667

BIJLAGE

5.7.14 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (enkelvoudig)

Leninggever	Afsluitdatum	Hoofdsom		Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Aflossingswijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
Verpleeghuis Joachim & Anna														
Lening Bank Nederlandse Gemeente	18-aug-97	€ 3.642.222	23	onderhands	6,12%	€ 476.646	€ -	€ 158.279	€ 318.367	€ -	2	lineair	€ 158.279	waarborg fonds
Lening ABN AMRO	1-aug-06	€ 11.000.000	25	onderhands	4,56%	€ 6.160.000	€ -	€ 440.000	€ 5.720.000	€ 3.520.000	14	lineair	€ 440.000	waarborg fonds
Lening Priesters van het Heilig Hart	1-jul-06	€ 1.000.000	25	onderhands	2,00%	€ 650.000	€ -	€ 50.000	€ 600.000	€ 350.000	13	lineair	€ 50.000	geen *
Woonzorgcentrum Nijeveld														
ING-bank	15-sep-09	€ 9.800.000	10	pos./neg.hyp.	4,57%	€ 1.960.000	€ -	€ 980.000	€ 980.000	€ -	2	lineair	€ 980.000	pro rato hypotheek **
Woonzorgcentrum De Honinghoeve														
Lening Bank Nederlandse Gemeente	17-okt-11	€ 12.000.000	15	onderhands	3,17%	€ 7.200.000	€ -	€ 800.000	€ 6.400.000	€ 2.400.000	9	lineair	€ 800.000	waarborg fonds
Totaal						€ 16.446.646	€ -	€ 2.428.279	€ 14.018.367	€ 6.270.000			€ 2.428.279	

* Vorderingen van geldgeefster die voortvloeien uit deze lening zijn achtergesteld opeisbaar t.o.v. bancaire geldverschaffers van leningneemster

** gestelde zekerheden:
 - neg. / pos. Hypotheekverklaring op het vastgoed: Nieuw Nijeveld, Honinghoeve, Joachim en Anna en Jong Dementerenden
 - pari passu verklaring
 - neg. Verklaring op alle activa

5.7.15 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	€ 1.313.964	€ 1.766.055
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	€ 43.651.122	€ 40.847.397
Nagekomen opbrengst Wlz	€ 244.030	€ -
Opbrengsten Wmo	€ 70.842	€ 225.477
Overige zorgprestaties	€ 13.147	€ 95.796
Totaal	€ 45.293.105	€ 42.934.725

17. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Subsidies Zvw-zorg	€ 623.087	€ 559.667
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	€ 184.045	€ 321.047
Overige Rijkssubsidies	€ 221.614	€ 305.574
Totaal	€ 1.028.746	€ 1.186.288

18. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Overige dienstverlening:		
Overige dienstverlening	€ 1.393.730	€ 2.058.377
Opbrengst in opdracht van andere instellingen	€ 33.236	€ 41.348
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Overige opbrengsten	€ 806.585	€ 872.007
Totaal	€ 2.233.551	€ 2.971.732

LASTEN

10. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Lonen en salarissen	€ 25.655.410	€ 24.143.580
Sociale lasten	€ 4.039.826	€ 3.693.825
Pensioenpremies	€ 2.040.207	€ 1.873.955
Andere personeelskosten:		
Andere personeelskosten	€ 920.590	€ 878.228
Subtotaal	€ 32.656.033	€ 30.589.588
Personeel niet in loondienst	€ 2.506.260	€ 1.673.747
Dotaties en vrijval voorzieningen	€ -1.241.754	€ 768.570
Totaal personeelskosten	€ 33.920.539	€ 33.031.905

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Algemene en administratieve functies	43	39
Hotelfuncties	62	77
Leerling-verpleegkundig/opvoedkundig/verzorgend personeel	47	49
Terrein- en gebouwengebonden functies	10	11
Patiënt-c.q. bewonersgebonden functies	473	438
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	635	614
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

11. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	€ 3.217.662	€ 4.205.337
- financiële vaste activa	€ -	€ 84.204
Totaal afschrijvingen	€ 3.217.662	€ 4.289.541

LASTEN

12. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	€ 2.626.726	€ 2.612.025
Algemene kosten	€ 3.043.098	€ 2.342.453
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	€ 1.130.043	€ 1.075.159
Onderhoud en energiekosten	€ 2.137.630	€ 2.116.331
Huur en leasing	€ 452.144	€ 537.261
Totaal overige bedrijfskosten	€ 9.389.641	€ 8.683.229

13. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Rentebaten	€ -21.155	€ -23.512
Subtotaal financiële baten	€ -21.155	€ -23.512
Rentelasten	€ 604.200	€ 751.925
Subtotaal financiële lasten	€ 604.200	€ 751.925
Totaal financiële baten en lasten	€ 583.045	€ 728.413

14. Resultaat deelnemingen

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
Resultaat deelnemingen	€ 283.857	€ -108.812
Totaal resultaat deelnemingen	€ 283.857	€ -108.812

Toelichting:

Het resultaat deelnemingen bestaat uit de resultaten van Waalboog Pompstation BV € 11.025 (2017: € 8.045) en Waalboog Vastgoed BV € -283.918 (2017: € 108.812).

Het resultaat 2018 van Waalboog Vastgoed BV is lager t.o.v. 2017 door een bijzondere waarde vermindering van het vastgoed in 2018 (€ 403.070).

5.7.16 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting De Waalboog heeft de jaarrekening 2018 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 28 mei 2019.

De raad van toezicht van de Stichting De Waalboog heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 28 mei 2019.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.7.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Stichting De Waalboog heeft een viertal gebouwen verkocht in de eerste 4 maanden van 2019, waarmee per saldo een boekwinst behaald.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.
Mevr. drs. C. Piket 28-5-2019

W.G.
Dhr. drs. L.J.C.G.M. van der Veen 28-5-2019

W.G.
Dhr. drs. J.H. Meijerink 28-5-2019

W.G.
Dhr. drs. R. Eman 28-5-2019

W.G.
Dhr. mr. F.A. de Schepper 28-5-2019

W.G.
Mevr. mr. I.M. Koopmans 28-5-2019

W.G.
Mevr. A.G.M. van Rossum MBA 28-5-2019

5.8 OVERIGE GEGEVENS

5.8 OVERIGE GEGEVENS

5.8.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Uit artikel 6.5 en artikel 15.3 van de statuten vloeit (indirect) voort dat de raad van bestuur een besluit neemt over de bestemming van het gerealiseerde resultaat en deze ter goedkeuring voorlegt bij de raad van toezicht.

5.8.2 Nevenvestigingen

Stichting De Waalboog heeft 4 nevenvestigingen.

5.8.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

